a Humiliami igit. Que ſit gra quã ↄfert hũilib⁹ ſubdit: vt q̃ magis hũiliati fuerit ,pp̃ter ipm̃ tpe certamis: eo glorĩ⁹ exaltent tpe retributiõis: hũilitatẽ dicim⁹: vl̃ q̃n aliq̃s ,p abluẽdis pctis icipit ſalubrit̃ atteri. Uel q̃n ſpontanea mẽtis deuotiõe pfectiores deo et hoibus hũiliant. Uel q̃n ↄ̃ pſecutores p patiẽtie ỽtutẽ inuict⁹ animus armat. Et ad eẽ gen⁹ hũilitat̃ ſequit̃ ↄgrua merces exaltatiõis. b Tãq̃ leo ru. Sic rugitus leõis ipedit aures ne aliũ ſonũ excipiãt: ſic diabol⁹ fideliũ mẽtes terẽdo: τ illicita ſuggerẽdo a via ỽitatis ne vocẽ xp̃i audiãt auertit. c Circuit. Tãq̃ hoſt⁹ obſidẽs muros clauſos explorat an ſit ps aliq̃ muroꝝ min⁹ ſtabil: cuius aditu ad iteriora penetret: ſic offert ocul̃ formas illicitas τ faciles voluptates: vt viſu deſtruat caſtitatẽ: aures p canora: vt emolliat xp̃ianũ rigorẽ. Liguã ↄuitio ,puocat manũ iniurijs laceſſẽtib⁹ ad cedẽ iſtigat: honores terrenos ,pmittit. vt celeſtes adimat. Et cũ la tẽter n̄ põt fallere: addit aptoſ terrores. Jn pace ſ͛dol⁹: i pſecutiõe violẽt⁹. ↄ̃ quẽ anim⁹ dʒ tãtũ eẽ paratus ad reſiſtẽdũ: q̃tũ par⁹ eſt ille ad ipugnãdũ. d Sciẽtes. Tãto maiorẽ habete fiduciã: q̃to ↄſtat q2 n̄ vos ſoli tẽtamini: ſʒ ipſa paſſio q̃ vos fatigat ẽ eadẽ τ cõis nõſtre frnitati. i. fratrie eccle: q̃ eſt p totũ mũdũ: τ q2 a ↄ̃ſtõne mũdi ſp paſſi ſũt iuſti: pudeat vos ſolos p oib⁹ n̄ poſſe pati. e Scripſi. Uobis n̄ vt iperãs: ſʒ obſecrãs τ ↄteſtãs ancte ſcptura3 hãc eẽ veram grã3 quã ſcribẽdo pdico: q2 n̄ ẽ in alio aliq̃ ſal⁹: in q̃ opoꝛtet vos ſaluos fieri. vl̃ obſecrãs vos vt faciat̃ hãc grã3 i q̃ ſtat̃: q̃ ĩbuti eſt̃: eẽ verã grã3 vra3. τ ,pficiẽtẽ voꝫ Qui grã3 ſpnit n̄ grã3 minuit: ſʒ hãc nõ ſuã. i. nõ ſibi vtilẽ reddit. f Jn baby. Romã vocat babylonẽ ,pp̃t ↄfuſiõe m̃ltiplicis idolatrie iicui⁹ medio ſctã eccl̃ia adhuc rudis τ pua iã fulgebat: ſic plebs iſraelitica puo nũero τ captiuata ſedẽs ſup flumia babylonis: abſẽtiã ſctẽ terre deflebat: nec cãtic ũ dñi i aliena terra cãtabat: τ hũ dũ auditores hoꝛtat̃ ad patientiã aduerſitatũ pſentiũ: dic ecclĩam q̃ ſecũ ẽ in babylone ↄſtitutã. i. i cõfuſiõe tribulationũ: q2 ſctã dei ciuitas a pmixtiõe τ pſſura diaboli nõ põt eẽ imunis. Epl̃a pꝛima Petri finit. Jncipit epl̃a ſcd̃a Petri. Ca. I

g Jmon petrus. Jſtam eiſdẽ quibus τ pꝛimã ſcribit epiſtola3: electis pſclitis diſperſionis ponti galatie capa. aſie et bithinie: ↄfirmans eos aduerſus pſeudo qui verã doctrina3 auertentes ſuos inducebant erroꝛes: vt qui pſecutoꝛibus non ceſſerũt heretic̃ n̄ cedãt. h Seru⁹ τ apo. Cõmẽdat pſona ſcribẽtis. ❧ Coeq̃lem

a †Humiliamini igitur ſub potẽti ſ qui hic eſtis in pegrinatiõe. manu dei: vt vos exaltet in tpe ſ iudicij. ſ coꝛpoꝛis τ aie viſitatiõis †oẽm ſollicitudinem ſ ſicut anchoꝛam in mari. veſtrã ,pijciẽtes in eũ: qm̃ ipĩ cu a ſ ita ,pijcite vt τ vos collaboꝛet̃ adiutrici grẽ ra eſt de vobis† Sobrij eſtote et ſ nõ intenti delectationibus ſeculi. vigilate q2 aduerſari⁹ veſter diabolus tãq̃ leo rugiẽs circuit q̃rẽs quẽ devoꝛet: cui reſiſtite foꝛ ſ fides ſit quaſi murus. tes i fide: ſcientes eandẽ paſſiõ ſ q̃ eſt vobis eſt facite. nẽ ei q̃ i mũdo ẽ vrẽ fratnitã a ſ fidei ſpei et aliarũ. ſ datoꝛ. ti fieri. De⁹ aũt õmis grẽ q̃ vocauit nos i eternã gloꝛiã ſua3 in ſ exiſtentes vt membꝛa. chꝛiſto ieſu modicũ paſſos: ipſe ſ illis ỽtutib⁹ q̃s iã habet̃ ſupaddet alias virtutes. a ſ ad pferẽdas tribulatiões. b ſ mẽbꝛa timoꝛe τ erroꝛe diſſoluta in vnitate3 eccleſie reducet. pficiet: confirmãbit ſolidãbitq̃. Jpſi gloꝛia τ iperiũ i ſecula ſecu a ſ qui mihi neceſſarius erat: ſʒ cauſã veſtre ſalutis cum dimiſi. loꝝ amen. Per ſiluanũ vobis fidele3 fratrem vt arbitroꝛ ſcripſi ſ vt cito poſſitis intelligere. breuiter: obſecrãs τ conteſtans hãc eſſe verã gratia3 dei in qua ſ q̃ ego dico vobis dicũt τ alij. ſtat̃. Salutat vos eccleſia que a ſ euãgeliſta a me baptizat⁹: a me doctus. eſt i babylone collecta: et mãrc⁹ a ſ in ſignũ cõmunis fidei. filius me⁹. Salũtate inuicem in ſ pacifico columbino: non ficto: non ſubdolo. a ſ a grã incepit: in grã finit. oſculo ſancto: Grãtia voꝫ oib⁹ a ſ quaſi q̃ ꝑnominatis eccleſijs ſcribo omnibus per oꝛbem terrarũ eccleſijs ſcribo. q̃ui eſtis in chꝛiſto ieſu amen.

Finit epl̃a pꝛima btĩ petri apl̃i.

Argumentu3 in ſecundã epiſtolam canonicam petri

S Jmon petrus p fidem huic mundo ſapientes moꝛtuos eſſe declarat: eiſdeq̃ pietat̃ q̃ta ſit magnitudo luce ipſa clarius manifeſtat. Finit argumentum.

Jncipit epiſtola canonica ſecunda beati petri apl̃i. Ca. I

ſ obediens. ſ. fidei. a ſ agnoſcens veritatem b Jmon pẽtrus ſer. firm⁹ in fide. ſ humilis a ſ nuncius ſaluatoꝛis et regis noſtri. uus et ãpoſtolus ieſu chꝛiſti: his q̃

ſupbiẽtiũ τ i eleuatiõe hoim humiliũ ad loca angeloꝝ. ,pp̃t q̃ ↄcludit: Humiliamini τc. a Oẽm ſolli. ve. ,pijci. i. eũ. nõ q̃ omittãt facere q̃ in ſe ẽ. nã h̄ eſſet tẽtare deũ: ſed q2 ipſi credãt aſſequi oẽ bonũ p ỽtutẽ dei. b Sobrij eſtote. Hic ſcd̃o iformat eos de vigilãtia τ ſobꝛietate q̃ ſũt m̃ltũ neceſſarie. d. Sobrij eſtote. i. victu τ veſtitu. c Et vigilate. i. diligẽter a pctis pcauete. d Quia adũ. ve. dia. tãq̃ leo rugiẽs. p ſeuitiã. e Circuit. p malicia3. f Quẽrẽs quẽ devoꝛet. i. incoꝛpoꝛãdo ſibi per moꝛtalẽ culpã. g Cui reſi. foꝛ. in fide. foꝛmata charitate q̃ ẽ armatura ſufficiẽs ad ſibi reſiſtendũ. h Sciẽtes eãdẽ paſſionẽ. i. demõis inſultũ τ tẽtationẽ. i Ei que in mũ. ẽ ve. fra. fieri. i. fratrib⁹ vr̃is p mũdũ diſpſis. q. d. reſiſtite diabolo ſic̃ τ ipĩ. τ q2 talis reſiſtẽtia indiget diuĩa aſſiſtẽtia. iõ ſubdit: k De⁹ aũt oĩs grẽ. ſ. datoꝛ. l Qui vocauit nos. p fidẽ. m Jn et. gl̃iam ſuã. finalit̃. n Jn xp̃o ieſu. ↄſequẽdã. i. ,p xp̃o ieſu. o Modicũ paſſos. omnis enim pena tẽpoꝛalis eſt modica reſpectu eterne vite et etiam reſpectu mercedis expectate. p Jpſe perficiet. ſ. ad quod veſtra virt⁹ nõ ſufficit. q Cõfirmabit. veſtrã fragilitatẽ. r Solidabitq̃. grãm vobis datam. Jpſi gl̃ia τc. s Per ſiluanũ. hec eſt vltima ps ſiue ↄcluſio hui⁹ epl̃e in q̃ pmo oſtẽdit per quẽ ſcribit vt recipiẽtes eã ſint mag̃ certi q2 emanuerit a petro τ nõ ab aliq̃ pſeudo aplõ. d. Per ſiluanũ fidelẽ fratrẽ voꝫ vt arbitroꝛ breuiter ſcripſi vt meli⁹ poſſit̃ retinere τ ope adimplere. t Obſecrãs. i. obſecrãdo monẽs et nõ imperãs de pdictoꝝ adimpletione. v Et cõteſtãs hãc eẽ verã grãm dei. ſ. fides catholica. x Jn qua ſtatis. firmiter radicati. ſcd̃o eos ſalutat ex pte fideliũ q̃ cũ eo erãt rome vñ ſcripſit hãc epl̃a3 dicẽs: y Salutat vos eccleſia. i. ↄgregatio fideliũ. z Que ẽ i babylone. i. i roma quã figuralr̃ babylonẽ vocauit. fm̃ q2 dicit Hiero. in lib. illuſtriu3 viroꝝ: q2 ſicũ babylon fuit ciuitas maxĩa et idolatrie dedita. ſic pt3 in Daniele. ſic roma fuit poſtea ex ſimili ope. vñ dicit Leo papa in ſermone d̃ ſanctis apl̃is petro et paulo de ciuitate romana: q2 magnã credebãt feciſſe religionẽ. ſi nullius reſpueret falſitatẽ. i. idolatriã. a Collecta. ſ. ad fidẽ xp̃i ſicut τ alie eccl̃e. b Et marc⁹ filius me⁹. ſ. ſpũalis i baptiſmo τ doctrina. c Salutate inuicẽ. i ſigno mutue charitat̃. d Jn oſculo ſctõ. nõ adulatoꝛio ſic̃ abſalõ oſculabat̃ pplm̃. ij. Regũ. xv. Nõ ſiſatoꝛio. ſic̃ ioab amaſam. ij. Reg. xx. Non ꝓditoꝛio. ſic̃ iudas dñm: Math. xxvj. Nõ impudico. ſic̃ m̃lier adultera iuuenẽ. Prouerb. vij. Sʒ oſculo ſctõ. q̃ ẽ charitat̃ ſignũ τ ei⁹ fomentũ. e Gratia. ſ. dei. f Uobis oĩb⁹. ſuppole ſit. g Qui eſtis in chꝛiſto ieſu. incoꝛpoꝛati ſibi p fidem. Finit poſtilla venerabil̃ fratr̃ Nico. de lyra ſup epl̃a3 canonicã btĩ Petri apl̃i pꝛimam.

Jncipit epiſtola ſecũda beati Petri apoſtoli. Ca. I

b Jmon petrus. Hic incipit ſecunda Petri epl̃a quã ſcpſit eiſdẽ quib⁹ τ pꝛimã. τ diuiditur in duas ptes. ſ. in ſalutationẽ τ pſecutiõem. ſcd̃a. ibi: Uos aũt. i pma pte pmo deſcribit̃ pſona ſalutãs ex noĩe pmo. cu3 d̃: Simon: q̃ nomen habuit añq̃ vocaret̃ a xp̃o. τ ab adiũcto. cũ d̃: Petr⁹. h̄ nomẽ ſibi ĩpoſuit xp̃s a firmitate fidei τ ad diſcretionẽ alteri⁹ ſimõis q̃ dict⁹ eſt zelotes. Act̃. j. Deſcribit̃ etiã ex hũilitate. cũ d̃: k Seru⁹. τ ex officij dignitate. ibi: Et apl̃s ieſu chꝛiſti. l His. hic ſecũdo deſcribuntur perſone ſalutate. cu3 d̃: His q̃ coequalẽ nobiſcũ ſoꝛtiti ſũt fidẽ p li co ❧ equalẽ

† Jaco. 4. e 3. q. 1. c. nul li. † Luc. 12. c Rom. 12. c † 3. q. 1. ca. nulli.

a ¶ Coequalē. Coeq̄les ſibi coḡſcit nō ꝓ circūciſiōe. S; q; eādē quā ip̄e acceperāt xp̄i gr̄az ꝛ fidē ꝛ hāc p opa exercebāt. ¶ b In iuiſticia. Hāc iuſticiā n̄ hūana prudētia repperit: nec legis inſtitutio docuit: ſ;
Mat.5.c noſter ſaluatoꝛ i euāgelio oñdit: niſi abūdauerit iuſticia veſtra pluſq̄ ſcribaꝝ: ꝛ phariſeoꝝ nō intr. reg. celoꝝ.

equalē. nō excludunt̄ diuerſi gradus i fide circa obiectū. nā ad fidē in q̄libet reqrit̄ ꝙ articuli fidei credant̄. ſi enī q̄s vnū ſolū articulū diſcrederet nulli⁹ fidē ꝓp̄e dictā hr̄et. tn̄ i fide ſunt gradus q̄tū ad explicationē. l; enī oēs fideles credāt oēs articulos ſaltē iplicite. tn̄ hn̄tes maioꝛē noticiā plura credūt explicite. ſilr̄ q̄tū ad intēſionez: q; vn⁹ credit

c ¶ Gr̄a vo. In p̄ma mltiplicet̄ in hac adipleat̄: q; illā incipientib⁹ hāc pfectioꝛib⁹ ſcribit. Multiplicat̄ gr̄a bn̄ ꝓficiētib⁹ i hac vita p fidē. Adimplebit̄ puenietib⁹ in alia vita p ſpēz: vn̄ addit i cognitiōe dei enī vt noſcatis vnū veꝝ deū ꝛ quē miſit ieſum xp̄m.
d ¶ Quō oia no. Ita adimpleatur: vt p eū coḡſcatis quō. i. q̄ perfecte ſūt nobis donata p gr̄az ei⁹ oia dona: nō infirmitatl ſic i veteri lege q̄ nemiē duxit ad pfectū. S; dona virtutl ſue: q̄ ſūt ſufficiētia ad vitā ꝛ pietatē: q; omia q̄cūq̄ audiuit a pr̄e: nota fecit. Uel ſi legat̄ q̄ ad vitā ꝛ pietatē donata ē. ita exponit̄: vt cognoſcatis quō dn̄s nobis oia virtutis ſue dona iux̄ modū nr̄e capacitatl ꝯſtiterit: q̄ virtus donata ē ad vitā ꝛ pietatē cōſequēdam. ¶ e Pꝛopꝛia glo. Nō angelū nō archangeluz:
B ad ſaluandū miſit: nō i nobis aliq̇d boni p qd̄ ſalueremur inuenit: S; infirmos ꝛ inglorios ſua virtute reparauit et gl'ia. ¶ f Maxia ꝛ p̄cioſa nob̄ ꝓmiſſa donauit: Id eſt vitaz eternā quā p ei⁹ cognitionez ꝯſeq̇mur: vel q̄ ꝓmiſit nobis de cōuerſiōe alioꝝ p nos: vel aduētu ſpūſſancti: vel de potentia miraculoꝝ donauit.
g ¶ Nobis ꝓmiſſa dona. Uel iō nobis q̇ natura ſum⁹ iudei q̇ magiſterio ipſi⁹ coꝛpoꝛalit̄ vſi ſum⁹. oia ſacramēta reſerauit: ꝛ iō maxia ꝛ p̄cioſa ſpirituſſancti ꝓmiſſa donauit: vt p h̄ etiā vos q̇ ex gentib⁹ eſtl q̇ carnalit̄ xp̄m nō vidiſtl diuine ſue nature donaret eē pticipes: vt ſic nos ꝓmiſſa ab illo vel accepim⁹: vl' acceptu/ros ꝯfidim⁹: ſic et vos credētes de donis ei⁹ ſitl indubij.

¶ diuina electione.

a coequalē nobiſcū ſoꝛtiti ſūt fidez a b

a ¶ nō in circūciſiōe legis equari eſtis antique plebi dei: ſed fide que operibus leg's ſaluat.

b in iuſticia dei nr̄i ꝛ ſaluatoꝛis ie/ c

c ſu xp̄i: gr̄a vob̄ et pax adimpleat̄ d e

a ¶ vel ag. ¶ in quo eſt vite eterne conſummatio f

in cognitiōe dei et ieſu chꝛiſti dn̄i g

vnde ſunt cōſūmati in vnū. a ¶ dona.

d noſtri. Quō omia nobis diuine h

¶ obtinēdā. ¶ cōſeruādā.

virtutl ſue que ad vitā ꝛ pietatē i

a ¶ ꝛ hoc. ¶ p cognitionē ſaluatoꝛis oia myſteria diuinitatl quibus ſaluaremur cognouimus.

donata ſūt p cognitionē ei⁹ q̄ vo k l

a ¶ qn̄ tranſfiguratus ē in mōte. b ¶ miraculoꝝ.

e cauit nos ꝓpꝛia gloꝛia ꝛ virtute:

a ¶ vel p quē xp̄m vel p q̄ dona. ¶ cognitionem. b ¶ q̄nto pfecti⁹ ꝗs deū coḡſcit tāto plus ꝓmiſſo/

f g per quā maxima et p̄cioſa nobis m n

rū ei⁹ magnitudinē ſentit. ¶ gr̄a fit vobis ꝛ pax

ꝓmiſſa donauit: vt p hec efficia/ o p

vt per hec. a ¶ coheredes filij dei nō p naturā ſ; p gratiā ita tn̄ vt ſitis fugiētes ne coꝛrūpamini a concupiſcentia.

mini diuine ꝯſoꝛtes nature: fugi q

entes ei⁹ q̄ in mūdo eſt ꝯcupiſcē/

tie coꝛruptionē. Uos aūt curam r s

h oēm ſubinferētes miniſtrate i fi/ t

a ¶ bone opatiōis. b ¶ in bona cōuerſatiōe diſci/

de vr̄a virtutem: in virtute autē v

te bn̄ facere ſpe eternoꝝ nō tpaliū. a ¶ diſcretiōis ſciēdi ꝗd cui: qn̄. vel quō: ſed q; ſub ſpecie diſcretionis ſolet blandiri voluptas. iō in ſci. miniſtra. abſti. ¶ a malis. ¶ a voluptatib⁹.

i ſciētiā: in ſciētia aūt abſtinētiā: x

a ¶ abſtinentiā patiētia ſequit̄ vt q a voluptatibus mūdi ſe cōtinet: aduerſa ꝗ; ei⁹ ſuſtineat.

in abſtinētia aūt patiētiā: i patiē y

a ¶ vt erga eos ꝗs toleratis pie ſollicite ex charitate ſitis.

k tia aūt pietatē: i pietate āt amo/ z a

rē fraternitatl: i amoꝛe aūt frat̄ni b c

¶ dei.

l m tatl charitatē. Hec eni ſi vobiſcū d e

feruenti⁹ ꝛ firmi⁹ alio. ſ; p li coeq̄lē excludit̄ diſtinctio iudeoꝝ ꝛ gentiliū: q; gētiles credētes eq̄liter receperūt dona dei: int̄ q̄ eſt fides. ſic ꝛ iudei. vn̄ Ro.x. Nō eſt diſtinctio iudei ꝛ greci. nā idē dn̄s oim diues i oēs q̇ inuocāt illuz. vn̄ ꝛ Actl.x. Corneli⁹ ꝛ alij gētiles q̇ erāt cum eo ſpm̄ſanctū recepert̄ eodē mō ſic iudei recepert̄ in die pentecoſtes: ꝛ h̄ eſt qd̄ dr̄: His. i. gētilib⁹ cōuerſis q̇bus ſcribebat petr⁹. vt dictū eſt i p̄n cipio epl'e p̄cedētl. ¶ a Coequalē nobiſcū. ſ. iudeis de quib⁹ erat petr⁹. ¶ b Soꝛtiti ſūt fidez. ꝛ etiaz alia dona dei. iō ſubdit̄: ¶ c In iuſticia dei. i. data p deū. et accipit̄ hic iuſticia ꝓut eſt oīs virt⁹ ſic accipit ph̄s vno mō. v. Ethicoꝝ. ſ; ibi loquit̄ de iuſticia acq̇ſita. hic aūt agit̄ de infuſa. ¶ d Gr̄a. Hic tertio deſcribunt̄ optata bona. cū dr̄: Gr̄a vob̄ in p̄n̄ti. ¶ e Et pax: i futuro vbi quietabit̄ tot⁹ hois appetit⁹. ¶ f Adimpleatur i cog. dei ꝛ xp̄i ieſu dn̄i nr̄i. i. p cognitionē ei⁹ i p̄n̄ti q̄ dirigit ad pacē illā coḡſcēdo d̄ xp̄o q̄ ſequunt̄. Quō oia ꝛc̄. totuz ē ſub vno verbo vſq̄ ibi: Uos aūt. excluſiue et iō eſt de ſalutatione i q̄ exp̄munt̄ optata bona. ꝛ eſt lr̄a intricata. ꝓpter qd̄ ſic iungat̄: ¶ g In cog. dei et ieſu xp̄i quō oia ꝛc̄.. i. vt cognoſcatl q̄ benigne ꝛ pfecte donata ſūt nobis oia q̄ ad vitā gr̄e pertinēt. ¶ i Et pietatē. i. cultū latrie que pietas a Tullio ꝛ doctoꝛib⁹ catholicis noiat̄. ¶ h Diuine virtutis. i. p virtutē diuinaz q̄ ē in eo. ſ. xp̄o. verūtn̄ q; cognitio xp̄i ꝛ donoꝝ ei⁹ deriuata eſt ad gētiles p p̄dicationē apl'oꝝ imediate illuminatoꝝ. iō ſb̄dit: ¶ k Per cognitionē ei⁹. ſ. xp̄i nob̄ donatā ab eo. ¶ l Qui vo. nos ꝓpꝛia gl'ia et xtute. cū eſſem⁹ ſimplices ꝛ idiote: Actl. iiij. ꝓpter qd̄ totū eſt ab ip̄o. ¶ m Per quā. ſ. gloriā ꝛ virtutē xp̄i. ¶ n Maxia ꝛ p̄. no. ꝓmiſ. donauit. ſ. ſpm̄ſanctū ſigno viſibili ꝛ donū liguarū ſic ꝓmiſerat. Luc. vlti. Uos āt manete i ciuitate donec iduamī xtute ex alto. ꝛ Joh̄. xvj. Si enī nō abiero paclyt⁹ nō veniet ad vos. ſi autē abiero mittā eū ad vos. ꝛ ſubdit̄ ibidē: Cū aūt venerit ille ſpūs veritatl docebit vos oēz veritatē. ¶ o Ut p hec. dona ſpūſſancti vob̄ data. p ¶ Efficiamini. credētes nr̄e p̄dicatiōi. ¶ q Diuine cō. nature. p dona gr̄e ſic ꝛ nos. ſic enī pfectiōes naturales ſūt q̄dā diuie nature pticipatiōes in eſſe naturali: ſic dona gr̄e in eſſe ſupnaturali. ꝛ q̄m acceſſus ad terminū ad quē includit receſſuz a t̄mino oppoſito. iō ſubdit̄: Fugientes ei⁹ ꝛc̄. ꝛ ptz. ¶ r Uos aūt. Hic incipit ꝓſecutio epl'e i q̄ p̄mo credētes inducit ad tenendū firmit̄ fidei xitatē. ſcd̄o ad p̄cauēdū oppoſi

h ¶ Miniſtrate in fi. Non ſolū fugiatis concupiſcētiam mūdi. Sed etiā miniſtrate in fide vr̄a virtutē: q̄ſi ſeruili ꝛ humili mō oſtēdite fratrib⁹ virtutē. i. cōſtantiā vr̄e bone ꝯuerſatiōis q̄ fidei ingerēda ē: ne ſine operibus fides ocioſa ſit vt alios vr̄o exemplo
1.Coꝛ.6.b in bona ꝯuerſatiōe cōfirmetis. Uos dico oēm curā ſubinfe. In ſolo deo ſit oīs vr̄a cura in occulto coꝛdis: ne ſitis molles ꝛ diſſoluti. ¶ i In ſcia aūt abſtinen. Cū bona facere didiceretis ſpe eterne vite mox a malis abſtinete: ꝛ in cogitatiōe ꝛ in ope ne in vacuū ſcia celeſtium cedat: ſi ſe ab illecebꝛis ſeculi aliq̇s nō coerceat. ¶ k In pietate āt. Nō alterius rei intuitu pietatl opa aduerſarijs vr̄is impēdatis: niſi fraterne dilectiōis: vt ꝓ eis oꝛetis vt cōuertant̄: q̇ doctrina vr̄a vel increpatiōib⁹ nolūt cōuerti.
l ¶ Charitatē. Dei q̄ merito amoꝛi fraternitatl adiungit̄: q; nec de⁹ ſine ꝓximo: nec ꝓximus ſine deo pfecte diligitur. ¶ m Hec enim ſi vobiſ. ꝛc̄. Ideo hec tenete ꝛ alijs miniſtrate: q; hec oia ſi aſſint vobis i affectu coꝛdis: ꝛ etiā ſuperēt. i. aduerſū vitioꝝ bella p̄ualuerint nō vacuos xtutibus ꝯſtituent in

tā falſitatē. ca. ſe. Pꝛima in duas. q; p̄mo ponit dictā inductionez. ſcd̄o inductiōis rōnez. ibi: Hec enī. ¶ Circa p̄mū ſciendū ꝙ fides ſine operibus moꝛtua ē. vt dictū ē. ſ. Jaco. ij. ꝓpt̄ qd̄ nō ē pfecta vſq̄quaq̄ nō ꝓpter aliquā falſitatē. nā fidei foꝛmate nō ſubeſt falſū: ſ; ꝓpt̄ opis defectū. iō credētes inducit ad fidē operatā p dilectionē ꝛ alias xtutes annexas. d. Uos aūt ſupple ſitl. ¶ s Curā oēm ſubinferētes. adimplēduz qd̄ ſubdit̄: ¶ t Miniſtrate in fide vr̄a virtutē. ſ. bene operandi vt appareat viua. ¶ v In virtute aūt ſcientiā. i. diſcretiōez operis directiuā. x ¶ In ſciētia aūt abſtinentiā. nō ſolū ab illicitis: ſed etiā ab aliq̇b⁹ licitis puenientes ad cōſilioꝝ pfectionē. ¶ y In abſtinētia aūt patientiā. ſicut dr̄ Math̄. vj. Cū aūt ieiunatis tpibus nō iniūctis. ſ. nolite fieri ſicut hypocrite triſtes ꝛc̄. In patiētia aūt pietatē. hoc eſt enī pfectiōis ꝙ hō ſit ſibi durus p abſtinentiā ꝛ alijs pius p cōdeſcēſionē. ¶ z In pietate aūt. circa aliq̇s pſonas ſinglares. ¶ a Frat̄nitatl. i. cōicatl fideliū. b ¶ Amoꝛē. q; bonū cōmuni⁹ eſt diuini⁹ ꝛ meli⁹. ¶ c In amoꝛe aūt frat̄nitatis charitatē. i. vnionē ad deū q̄ eſt vinculū pfectiōis Col. iij. ꝛ per ꝯn̄s oim p̄dictoꝝ pfectiua. ¶ d Hec enī. Hic ꝯſr ponit̄ inductionis dicte ratio. ꝛ p̄mo ratione ſumpta ex pte inductionis. ſcd̄o ex parte inducentis. ibi: Propter quod. Pꝛima ratio: quia ſi ſic acquieſcatur inductioni dicte ꝓuenit inde magnū bonū ꝛ euitat̄ magnū malū. ꝛ h̄ eſt qd̄ dicit̄: Hec enī. p̄dicta. ¶ e Si vobiſcum aſſint. inſeparabiliter.

hoc ſeculo

Et ſuperēt

hoc ſeculo:vel ſine fructu in futuro:vel nõ vacuos in vobiſ
ipſis ſic vas omi bono liquoꝛe vacuū:nec ſine fructu ī alijs
q̄s exēplo vr̄o cõuertitꝰ. a Cec⁹ ē ꝛ manu. Oculus ſciaꝫ:
man⁹ opationē deſignat. Cec⁹ ē ꝛ manu tētans:q̄ ſci aꝫ re/
cte opatiõis nõ hn̄s:q̄cq̄d ſibi rectū videt̄ opat̄ ꝛ lumē ve/
ritatis ignoꝛās q̄ſi manū ad op⁹ qđ
nõ videt extēdēs:greſſus ī iter qđ ñ
p̄uidet extollit.iõq̄ꝫ miſer in ruinam
pditiõis quā p̄ſcire nequibat:īcidit.
b Obliuionē acci. Cū hõ de pctõ
in pctm̄ cadit: videt̄ oblit⁹ pacti qđ
in baptiſmo cū deo inijt. c Certaꝫ
Mat.10.b vr̄am vo. Multi vocati p.e. Certa ḡ
eſt vocatio cūctoꝝ q̄ ad fidē veniūt.
Qui vō fidei ſacris q̄ pcepert̄ bona
opa q̄ꝫ pſeuerāter adiūgūt: iſti ſuaꝫ
vocatiõeꝫ:etiā electionē certā ītuēti
b⁹ faciūt. Sic ꝛ q̄ p⁹ vocationē ad vi
tia vertunt̄:cū ī his vitijs ex hac vi/
ta migrauerint:iam omib⁹ certū red
dit̄:q̄ reprobi fuerit. d Nõ pecca/
bitis aliq̄n. Id eſt ad vitā eternā at/
tingetꝭ.vbi ampli⁹ nõ peccabitꝭ:vel
criminalia nõ vitabitis:q̄ qui egerit
nõ hꝫ hereditatē in regno xp̄i:a q̄b⁹
īmunis iuuāte dn̄o pmanet:q̄ ſupra/
dictis virtutib⁹ ſe mancipauerit. Si
ne venialibus vō nullus eſſe põt.
Ezec.10.d e Sic enī abun.ꝛc. Ezechiel loq̄ns
de edificio ī mõte ꝯſtituto ait: Et in
octo gradib⁹ aſcēſus ei⁹. Et h̄ petr⁹
octo vtutū grad⁹ nūerat:fidē:vtu/
tē:ſciaꝫ:abſtinētiā:patiētiā: pietatē
fratnitatꝭ amoꝛē:charitatē:q̄b⁹ fugi
entes mūdialꝭ ꝯcupiſcētie coꝛruptio/
nē:ad hitatiõeꝫ regni celeſtꝭ aſcēdere
Ps.183. debem⁹.đ q̄b⁹ ps. Aſcēſus ī coꝛde
ſuo diſpoſuit ī valle lachꝛymaꝝ ī lo/
Ibidem co quē poſuit.ꝛ īfert:ꝛ ambulabunt
đ vtute ī vtutē ꝛ videbit̄ de⁹ deoꝝ ī
ſion. f Incipiā. Ut ſit vob̄ ītroit⁹
patēs ad ſctāſctõꝝ iteꝝ ꝛ iteꝝ mone/
bo vos ꝛ ſp ero ī inceptiõe:q꞉ nunq̄ꝫ
erit finis monitiõiſ. Qđ ḡ nõ ē mihi
pigrū ſepi⁹ iterare: vob̄ nõ ſit onero
ſum ſepi⁹ audire. g Et q̄dē ſciētes.
Quare vult monere illos q̄ ſciunt ꝛ
cõfirmati ſunt.iõ.ſ. vt ſciaꝫ quā hn̄t
opib⁹ exerceāt:ꝛ vitatem cui⁹ pn̄tia
ꝯfirmati ſūt:fixa mēte cuſtodiāt: ne
q̄n p mgr̄os erroꝛis excidāt a ſimpli
citate ꝛ caſtitate fidei. h Iuſtū a.
ar.ꝛc. Ideo monebo:q꞉ iuſtuꝫ arbi/
troꝛ (p h̄ q̄ dn̄s benigne vocauit me
ꝛ ꝯfirmauit:ꝛ alios ꝯfirmare monu
Apoc.3.a it:dicēs:confirma fr̄es tuos) ſuſcita
re vos q̄ſi doꝛmiētes ad p̄dicta ſemp
exiſtēs ī cõmonēdo ſollicit⁹. i De/
poſitio tab̄naculi. Pulchꝛe nõ moꝛ/
tē ſꝫ depoſitionē vocat:q꞉ ſic ē famu/
lis dei carnis retinacula exuere: ſic
viatoꝛib⁹ ꝯfecto itinere domū ꝑpꝛiā
ꝑ habitatiõe tabernaculi adire:ꝛ ſi/
cut poſitꝭ ī expeditiõe ꝑſtrato hoſte
ad patriā redire. k Dabo āt ope.
Quia cito trāſitur⁹:iõ interī duꝫ vi
uo dabo operā vt vos freq̄nter.ſ. q̄/
tiens inſtabūt pſeudo: ꝛ volent vos
abſtrahere: habeatis hec in memo/
ria poſt obitū meum:q̄n me p̄ſentē nõ habebitis doctoꝛeꝫ:
nõ q̄libet mõ hr̄e:ſed ita vt hoꝝ memoꝛiā faciatꝭ:ope adim/
plendo:ꝛ alios docēdo. l Poſt obitū. Obit⁹ đꝛ ſancto/
rū quādo exeūt obuiam ſponſo. m Nõ enī indo.fa. Hic
et paganos tangit ꝛ hereticos. Pagani q̄cq̄d eos delecta/
bat deos appellare nõ timuerūt. Heretici acceptis dei veri
myſterijs de cetero non diuinis ſcripturis attendere:ſꝫ po
tius ad ſenſum erroneum has male interpꝛetando tranſfer/
re ſtuduerunt.

a ſ bella vitioꝝ. ſ in pn̄ti. ſ q̄ ad voſipſos.
ſ nõ apparebit in cõſpectu meo vacuus.
aſſint ꝛ ſupēnt:nõ vacuos nec ſi/ a b
a ſ in futuro. ſ q̄ ad alios. ſ virtutū. ſ merce/
cedis. ſ in die iudicij q̄n cognoſcet̄ ieſus:vꝭ in
cognitione.i.ꝑpter hoc q꞉ cognouiſtis.
ne frūctu vos cõſtituēt in dn̄i nr̄i c d
ſ vc hec tenēda ſunt.
ieſu xp̄i cognitiõe. Cui eni nõ pꝛe e
a ſ a lumīe diuie ſolis alien⁹. b ſ nõ hn̄s ducem
a ſto ſūt hec: cēc⁹ ē ꝛ manū tentās f
boni itinerꝭ. a ſ p baptiſmū vel p penitentiam.
b obliuionē accipiēs pūrgationis g h
a ſ oꝛiginaliū vel in q̄bus diu cõſueuerat.
ſ actualiū. b ſ q꞉ cec⁹ ē q̄ h̄ nõ hꝫ.
veteꝝ ſuoꝝ delictoꝝ. Q̄uapꝛopt̄ i
ſ maioꝛi ſtudio ad hec retinēda laboꝛare.
fr̄es magꝭ ſatagite: vt p bona o/ k
ſ oſtēdatꝭ vos certe vocatos a deo ꝛ electos bn̄fa
ciendo faciatꝭ vos certos đ p̄mio vr̄e vocationis.
c pera certā vocationē vr̄aꝫ et ele/ l
ſ hec miniſtrare:quia.
d ctionē faciatꝭ:hec eni faciētes nõ m n o
ſ moꝛtalit̄. a ſ ī futura vita. b ſ miſtrādo hec
e peccabitis āliq̄n. Sic ēni abūdā/ p
a ſ .i.virtutes p quas introibitis ad vitā.
ter miniſtrabit̄ vobis intrōit⁹ in q
ēternū regnuꝫ dn̄i nr̄i ſaluatoꝛis
ſ q꞉ a deo vtilia.
f ieſu xp̄i Pꝛopt̄ qđ vos incipiam r
a ſ vꝭ ſup his. ſ octo gradibus.
g ſemp cõmonere dē his. Et q̄dem s
a ſ qđ in pn̄ti de his põt ſciri. ſ monebo.
b ſ q̄uis cõfirmati ſitꝭ. c ſ in futuro meli⁹ vide/
bitꝭ:ꝛ meli⁹ ꝯfirmati eritꝭ:nec erit op⁹ moneri.
ſciētēs ꝛ ꝯfirmātos vōs in p̄ſen/ t v
h ti veritate. Iuſtum aūt arbitroꝛ x
a ſ .i.coꝛpoꝛe in quo iter hui⁹ vite agit̄: ꝛ contra
aduerſarios veritatis certamen agitur.
q̄diu ſū in h̄ tābernaculo:ſuſcita y ꝫ
a ſ iõ magꝭ inſto:q꞉ cito remoueboꝛ a vob̄:ꝛ mlꝭti
pſeudo ſubintrabūtꝯtra q̄s vos opoꝛtet armari.
re vos in cõmonitiõe:cērt⁹ q̄ ve/ a
i lox ē depoſitio tabernaculi mei.
Scđm q̄ et dominus noſter ie/
a ſ vt:venio romā iterū crucifigi:et alibi:Exten/
des manus tuas:ꝛ alius te cinget.
k ſus chꝛiſt⁹ ſignificābit mihi. Da/ b
bo autem operam et frequenter
ſ volo.
l habere vos poſt obitum meū:vt c d e
ſ habeatis.
hoꝛum memoꝛiā faciatis omniū.
ſ iõ adeo ſū ſollicit⁹:q꞉ magna res ē quā doceo.
m Non enim indoctas fabulas ſe/ f

a Et ſuperēt.oppoſita vitia. b Nõ vacuos nec ſine fructu.
īmo plenos meritis ꝛ pꝛemijs. c Uos cõſtituēt.finaliter.
d In dn̄i nr̄i ieſu xp̄i cognitiõe.i. ei⁹ aperta viſiõe: Ioh.xvij.
Hec eſt vita eterna vt cognoſcāt te ſolū deū ꝛ quē miſiſti ieſum
xp̄m. e Cui eni nõ pꝛeſto ſūt hec cecus eſt.in intellectu.
f Et manu tentans.i.dubius in effe/
ctu. g Obliuionē accipiēs ꝛc.i.per
effectū videt̄ oblit⁹. h Purgatio/
nis.p baptiſmū in quo accepit nouam
vitā p fidem charitate foꝛmatā ꝛ alijs
virtutib⁹ operantē. i Quapꝛopter
fr̄es magis ſatagite.ꝑcedendo de bo/
no in meli⁹. k Ut p bona opa cer/
tam vocationē.ad fidē catholicam.
l Et electionē.ad beatitudinem.
m Faciatꝭ.quaſi dicat:ſi eſſetis a bo/
nis operib⁹ ocioſi:videt̄ vocatio ꝛ ele
ctio vr̄a magꝭ eſſe ſm p̄ſentē iuſticiam
q̄ꝫ ſm eternā dei p̄deſtinationē. Sci/
endū tn̄ q̄ hic accipit̄ certitudo ꝑ pꝛo/
babili ꝯiectura:q̄ certitudo ē ī moꝛali
bus ꝛ hūanis agibilib⁹ req̄renda.ſm
q̄ dicit̄.j.Ethicoꝝ.Diſciplinati enim
eſt intantū certitudinem inquirere ſm
vnūq̄đq̄ꝫ genus inq̄ꝫtū natura rei reci
pit.ꝑximū enī videt̄ mathematicū p/
ſuadentē acceptare ꝛ rhetoꝛicū demõ/
ſtratiões repetere. n Hec enī faciē/
tes.i.opa bona cõtinuantes. o Nõ
peccabitis aliq̄n.ſ.moꝛtali peccato: q꞉
veniale nõ põt vitari omino. p Sic
enī abundāter.i.p multa merita.
q Miniſtrabit̄ vobis introit⁹ in eter
nū regnū.qđ eſt ſumme deſiderandū.
r Propter qđ ꝛc. Hic ꝯn̄r inducitur
ꝑpoſitū rõne ſumpta ex pte inducētꝭ.
et hec eſt duplex.ſcđa ponit̄ ibi: Non
enim. Prima vō accipit̄ ex cura paſto
rali q̄ mouere debet paſtoꝛeꝫ ad infoꝛ/
mandū ſubditos in bono:ꝛ ꝯfirmādū
ꝛ maxime q̄n ſcit obitū ſuū ꝑpinquū.
et ſic erat in petro paſtoꝛe fideliuꝫ. ꝛ h̄
eſt quod dicit: Propter qđ vos incipi
am ſemper cõmonere de his: id eſt de
operibus bonis. ꝛ dicit: Incipiā.i.ita
frequēter hoc faciam ac ſi ſemp eſſem
in p̄ncipio. s Et quidē ſciētes.bo/
num facere. t Et cõfirmatos. vos.
v In p̄ſenti veritate.ſupple deſide/
ro eſſe.ꝑpter qđ ponit̄ in aliquibus li
bꝛis: Uolo.q꞉ ſubintelligit̄ licet nõ ſit
de textu. x Iuſtum aūt arbitroꝛ.ra
tione officij mihi impoſiti. y Q̄diu
ſum in h̄ tabernaculo.i. viuēs in h̄ coꝛ
poꝛe qđ dicit̄ tabernaculū anime.
ꝫ Suſcitare vos in cõmonitione .i.
excitare vos ad bonū. a Certus q̄
velox ē depoſitio tabernaculi mei.ſcie
bat enim moꝛtē ſuam ꝑpinquā p chꝛi/
ſti reuelationem. b Dabo aūt ope/
ram.i.efficaciter et frequenter hoc fa/
ciam. c Habere vos.ſupple memo
riam de cõmonitionibus meis.
d Poſt obitum meum. paſtoꝛ enim
bonus deſiderat et querit ſalutem ſui
gregis non ſoluꝫ pꝛo tempoꝛe ſuo: ſed
etiam pꝛo futuro. e Ut hoꝛum me/
moꝛiam faciatis:id eſt opere implea/
tis. Ex dictis patet q̄ hanc epiſtolam
ſcripſit rome ſicut et pꝛecedentem.nam ſicut dicitur hic pꝛopin/
quus erat paſſioni ſue quam ſuſtinuit rome. f Non enī in/
doctas fabulas. Hic ponitur ſecunda ratio que accipitur ex do
ctoꝛis certitudine qui tanto magis mouet̄ ad docendum q̄nto
ſcit ſuam doctrinā eſſe veram.erat auteꝫ petrus de veritate ſue
doctrine duplici via certus.ſcđa ponitur ibi: Et habem⁹. Pꝛi/
ma via fuit per auditum immediate a deo patre a q̄ nulla falſi/
tas poteſt eſſe.ideo dicit. Nõ indoctas fabulas ſecuti. ſicut ſe/
quuntur poete et doctoꝛes falſi.

Sed ſpe.

Notam

a Sed ſpecu.fa.il.ma. Trāſfiguratio dñi et claritaſ ei⁹:ſignū erat reſurrectiõis ſue ⁊ nr̃e. Per heliā q̃ cū eo apparuit: intelligit̃ reſurrectio eoꝝ q̃ fuerūt añ legē. Per moyſen eorū q̃ ſub lege. Per petrū ⁊ iacobū et iohānē eoꝝ q̃ ſub grã: vel per moyſen mortuum mortuoꝝ:per viuos viuorū. b Et habemus fir. Quod dixi vobis nõ eſt fabuloſū: ſꝫ certū: ⁊ nõ tm̃ his ſignis declaratū:ſꝫ etiā ad ꝯfirmationē nr̃e p̃dicationis habem⁹ ꝓpheticū ſermonē dauid: Dñs dixit ad me.f.m.es tu ⁊c. (Ps̃.2.) firmiorem inter alios ꝓphetas: q꞉ clari⁹ alijs d̃ xp̃o ꝓphetauit. c Firmiorē p.ſer. Si q̃s teſtimonio nr̃o minus credit:q꞉ in ſecreto gl'iaꝫ redēptoris cõſpexim⁹. certo ſmoni ꝓphetico nullus audebit cõtradicere.

d Cui attēdētes bñ. Ut lucē poſſit̃ habere ſcie: h̃ intelligētes q꞉ nullus ſctõꝝ ꝓphetaꝝ ꝓpria ſua interp̃tatione ppl'is dogmata vite p̃dicauerit: ſꝫ que a deo didicerāt in ſecreto: hec plebi dei obſeruāda tradebāt. Diuini gentiū de corde ſuo fingebāt. Sic ḡ ꝓphe nõ ſua:ſꝫ dei v̾ba ſcribebāt ita lector nõ ſua interp̃tatiõe vti dꝫ:ne a fide exorbitet. Sꝫ laboret attēdere quõ v̾ba ſua voluerit intelligi:ille q̃ ſcp̃ſit. e In caliginoſo lo. In hui⁹ ſeculi nocte plena tentatiõib⁹ ⁊ vitijs ⁊ errorib⁹:vbi difficile īueni tur quiſq̃ꝫ q̃ nõ offendat: ꝯtra q̃ neceſſaria eſt hec lucerna. Sꝫ nū q̃d ſp̄ erit neceſſaria? Nõ vtiqꝫ:Sed donec dies il.in futuro appareat claritas dei.⁊ lucifer:id eſt clarus intellectus noſter:vel ipſe chriſtus oriatur in cordibus noſtris. Dilectio erit qualem nūc optamus:et quia non eſt ſuſpiramus et qualis erit:ſinguli in ſingulis videbimus: quomõ nunc facies noſtras alterutrum videm⁹. Interim ad nocturnam lucernā pertinet:ꝙ filij dei ſumus et nondū apparuit quid erim⁹ ad comparationē impiorū dies ſumus:ad comparationē future vite lucerna indigemus.

f Hoc primū intelligētes. Attēdite prophetico ſermoni.nā a deo ē:qd̃ p̃ot ꝓbari p̄ hoc ꝙ ꝓphetia nõ eſt talib⁹ verbis ⁊ tali mõ locutiõis ſcripta:quali vtunt̃ hoĩes in locutione ſua:⁊ q̃ſi ſeculares ſcripture ſunt cõpoſite:et interpretate:⁊ vere nõ eſt locutio ꝓphetarū ſm ſuā vel audiētiū volūtatē:ſꝫ ſm volūtatē ſpūſſancti:q̃ loq̃bat̃ ī illis. g Nõ eĩ voluntate hūana. Sic in ptāte ꝓphaꝝ non erat ſemp̄ hr̃e ſpiritū:ſemp̄ futura p̃dicere: ita nõ erat ptātis eoꝝ vt q̃cūq̃ꝫ vellēt: docerēt:ſꝫ ea ſola docebāt:q̃ a ſpū didicerāt h̃ iõ dicūt̃:ne q̃s ad libitū ſuū ſcp̃turaſ exponat

Fuerunt

cuti notaꝫ fecimus vobis domi (a)
a ſ qua oĩa opat̃ ⁊ ꝯtinet. b ſ qua omia futura ab eterno preuidit.
ni nr̃i ieſu xp̃i virtutem et p̄ſci (b)
a ſ poti⁹ docem⁹ vos ea magna q̃ vidim⁹ ⁊ audiuim⁹ de illo trāſfigurato in mõte. b ſ ſumus.
(a) entiam:ſed ſpeculatores facti il (c)
a ſ q꞉ h̃ magnū fuit. ſ q.accepit a deo ſm ꝙ hõ.
lius magnitudinis. Accipiens (d)
a ſ qñ facies ⁊ veſtimēta ei⁹ fulſerūt. b ſ p̄ vocē dilapſam.gloria deitatis eius claruit.
eni a deo patre honorē ⁊ gloriaꝫ
ſ clarificandum.
voce delapſa ad eum huiuſcemo (e f g)
a ſ a patre glorioſo magnificāre ⁊ glorificāre filium. b ſ conſubſtantialis.
di q̃ magnifica gloria † Hic eſt fili (h i)
us me⁹ dilectus:in quo mihi cõ (k)
ſ q꞉ nullus ei ſuccedit.
placui ipſuꝫ audite. Et hanc vo (l m)
a ſ petr⁹ iacob⁹ iohānes. b ſ ad cõprobādā ei⁹ diuinā naturā. a ſ Thabor vel ſimilē ei audiuimus in alio monte.i.oliueti quādo orabat.
tam:cum eſſemus cū ipſo i mon (n)
(b c) te ſancto. Et habemus firmioreꝫ (o)
(d) propheticū ſermoneꝫ: cui attēdē (p)
ſ operando. ſ vel ardēti.
tes benefacitis q̃ſi lucerne lucēti (q)
(e) in caliginoſo loco donec dies e (r)
luceſcat ⁊ lucifer oriat̃ in cordib⁹ (s t)
(f) veſtris. Hoc primū intelligētes (v)
a ſ .i.ꝓpria ꝓphetantis voluntate ſed ſpiritusſancto in eo loquente.
ꝙ omis prophetia ſcripture pro (x)
(g) pria interpretatiõe non fit † Non (y)
eni volūtate hūana allata eſt aliqñ ꝓphetia ſed ſpūſctõ inſpirati locuti ſunt ſancti dei homies.

a Notā fecim⁹ vobis dñi nr̃i ieſu xp̃i virtutē.vobis p̃dicādo ⁊ ſermonē miraculis xp̃i noĩe fact̃ ꝯfirmādo ad ſue diuinitat̃ oſtenſionē. b Et p̄ſciam. nā inq̃ꝫtū de⁹ nouit oĩa ob eterno:⁊ inq̃ꝫtū hõ ab inſtāti ꝯceptiõis nouit q̃ cognoſcit de⁹ ſcia viſiõis q̃ reſpicit habētia eſſe ſm quācūq̃ꝫ differētiam tp̄is. c Sed ſpeculatores facti illi⁹ magnitudinis.i.magnifice tranſfigurationis: quā viderūt petr⁹ iacob⁹ ⁊ iohānes:in q̃ trāſfiguratione apparuit eis in forma hūanitat̃ glorioſa. d Accipiens eni a deo patre honorē ⁊ gl'iaꝫ.i.teſtimoniū honoris ⁊ gl'ie diuie. e Uoce delapſa.de celo. f Ad eū.ſenſibiliter. h A magnifica gl'ia.i.a deo p̄re. g Huiuſcemõi.i.q̃ vox fuit talis: i Hic eſt fili⁹ me⁹ dilect⁹.ſ.natural̃.⁊ p̄ ꝯñs eiuſdē nature et eiuſdē gl'ie mecū. k In q̃ mihi cõplacui.vt p̄ eū p̄ficiā ſalutē gener̃ hūani. l Ipm audite.aure cordis ⁊ mētis credētes ei⁹ doctrine. m Et hāc vocē nos audiuim⁹.ſenſibilit̃ ⁊ intelligibil̃r. n Cū eſſemus cū ip̃o ī monte ſctõ.q̃ dr̃ ſanct⁹ ratiõe hui⁹ apparitiõis ſancte q̃ deſcribit̃ Matth.xvij. o Et habemus. Hic ponit̃ ſecūda via certitudinis quā habuit petr⁹ ex ſcriptura ꝓphetica cui⁹ intellectū habuit p̄ xp̄m Luc.vlti. Aperuit illis ſenſuꝫ vt intelligerent ſcripturas.ſ.ꝓphetaꝝ.⁊ hoc eſt qd̃ dicit: Et habem⁹ firmiorē ꝓpheticū ſermoneꝫ. q̃ firmitas p̃ot ad duo referri.ſ.ad ſermonē petri:⁊ ſic ſermo ꝓpheticus nõ eſt firmior ſermone ei⁹ ſimpliciter ſꝫ mag̃ ecõuerſo. (†Mat.3.d Mar.11.b Luc.3.e) nā ap̄li mag̃ fuerīt illumiati a deo q̃ꝫ ꝓphete antiq̃. erat tamen firmior alicui:vtpote iudeo in propheta li doctrina nutrito.hoĩes enĩ magis credūt ꝯſuetis dici apud eos:ſicut dicit ph̃s.ij. Metaphyſice.ꝙ aliqui magis aſſentiūt fabulis ⁊ dictis poetaꝝ q̃ꝫ rõnibus certis ph̃oꝝ.inter gētiles aūt quib⁹ petr⁹ ſpecialiter ſcribebat erāt aliq̃ de iudaiſmo ꝯuerſi:eo ꝙ fiebat vna eccl'ia ex gentilib⁹ ⁊ iudeis. Poteſt etiā dicta fraternitas referri ad ſermones alioꝝ ꝓphetaꝝ a dauid cui⁹ ſermo firmior eſt q̃ꝫ alioꝝ:eo ꝙ fuit eximius ꝓphetaꝝ.vt dicit̃ in principio gloſe libri pſalterij eo ꝙ alij ꝓphete veritatē ſibi reuelatū in viſionibus imaginarijs viderūt.vt ibi dicit̃:dauid auteꝫ per intellectū:ſine talib⁹ imaginibus:ſicut clari⁹ videt qui demõſtratiões geometricas capit ſine deſcriptione figurarūꝫ q̃ꝫ illi qui nõ capiūt ſine tali deſcriptione.vt plenius dixi cū tractarē de gradib⁹ ꝓphetie in p̃ncipio libri pſalmoꝝ:⁊ hoc mõ videt̃ petr⁹ loqui cum dicit habemus firmiorem ꝓpheticū ſermonem.nam ſm gloſaꝫ intelligit de ſermõe dauid q̃ habetur Ps̃.ij. Dñs dixit ad me:fili⁹ meus es tu ego hodie genui te qui ad l'ram intelligit̃ d̃ xp̃o ſic ibi fuit oſtenſum etiā p̄ antiq̃s doctores hebreoꝝ.hāc aūt (†2.Tim.3.d) auctoritatē nõ exprimit hic beat⁹ petr⁹.q꞉ eadeꝫ ē in ſentētia cū prius allegata: Hic eſt filius me⁹ dilect⁹. q̃ꝫtum ſpectat ad ꝓpoſitū. p Cui attēdentes bene facitis.ſ.ſermoni ꝓphetarū. q Quaſi lucerne lucenti in caliginoſo loco:id eſt in hoc mundo ignorātie tenebris obſcurato. r Donec dies eluceſcat. id eſt clara viſio veniat. s Et lucifer:id eſt diuina claritas. t Oriatur in cordibus veſtris.quia non eſt viſibilis oculis corporalibus ſed tantū mentalibus. v Hoc primū intelligentes. Hic reddit rationem ſui dicti.ſ.ꝙ ſermoni prophetico debet attendi: quia procedit ex diuina reuelatione et non ex humana fictione.et hoc eſt quod dicit: Hoc primū intelligentes ꝙ omnis prophetica ſcriptura.i.in ſacra ſcriptura poſita:quod dicit ad excludendum prophetias alias que nõ ſunt alicui⁹ firmitatis. x Propria interpretatiõe nõ fit:id eſt nõ fit ſenſu humano.ideo ſubdit̃: y Non enim voluntate humana allata eſt aliquādo prophetia ſed ſpiritusſancto inſpirati.a quo non poteſt niſi veritas inſpirari ⁊ in virtute eius pronunciari.

Secunda petri primo ca.vbi dicitur in poſtilla: His.i.gentilib⁹ cõuerſis.

Additio.j. Hoc qd̃ dicit beatus petrus. His qui coequalē nobiſcū ſortiti ſunt fidē.nõ ſolū intelligit̃ de ꝯuerſis a gētilitate prout poſtillator dicit:ſed etiam a iudaiſmo:ſpecialiter de illis iudeis qui per tempus poſtq̃ꝫ apoſtoli acceperunt ſpiritūſanctum in die pentecoſtes fuerūt ad fideꝫ conuerſi.et ideo de illis dicitur: Fuerunt ſortiti fidem cum apoſtolis primitiuis intelligendo coequalitatem:nõ ſm gradum ſed ꝓut in poſtil. ⁊ ſic hec epiſtola ſicut et precedens vtriſq̃ꝫ cõuerſis dirigitur.

In eodem ca.j.vbi dr̃ in poſtilla: Et habem⁹ firmiorē ꝓpheticū ſmonē ⁊c.

Additio.ij. Per hoc quod dicit apoſtolus. Habemus firmiorem propheticum ſermonem.ſatis habet̃ ꝙ loquebat̃ conuerſis d̃ iudaiſmo principaliter:qui prophetica verba recipiebāt ab antiquo de hoc autem quod dixit poſtillator ꝙ dauid fuit eximius prophetarū ⁊c. In additione ſuper principium libri pſal.habetur plenius.

Fuerunt

a Fuerũt ⁊c̃. Jdõ ita vos cõmoneo ¶ Ca.II.
f ⁊ tot auctoritatibꝰ vtoꝝ:ne decipiami ꝑ pſeu/
do:q̃ fingũt xp̃m nõdũ veniſſe. Vel ſi veniſſe
fatent̃:aliq̃s errores inſerũt:q̃ grauit̃ punient̃ .ꝓ mẽda/
cijs ſuis cũ ſuis ſeq̃cibꝰ. Sic in ꝓpl'o iſrl' fuerũt pſeudo ꝓ
phete:q̃ falſa nũciabãt ⁊ iudi/
ciũ ꝑpetue dãnatiõis ſuſtinue
rũt:ſic ⁊ iſti. ¶ b Sectas. Se/
cte latie hereſes grece cũ quis
ſtulta obſtinatiõe errorē quem
ſemel ꝯcepit:ſꝑ ſectari nullate/
nus ceſſat: qđ ꝓpriũ hereticoꝝ
eſt. ¶ c Perditiões. Merito ꝑ
ditionē ſibi idučũt:q̃ redẽpto/
rē ſuũ negãt:vel nõ q̃lē v̄itas
oñdit:ſ; q̃lē ſibĳpi fingũt ⁊ ꝑ/
dicãt. ⁊ ꝓpterea alieni a redem
ptore nil certiꝰ q̃ꝫ foueam expe/
ctãt. ¶ d Via veri. blaſ. Per
hereticos nõ ſolũ in eis q̃s ſue
hereſi ſeductos aſſociãt. Sꝫ in
eis q̃ꝫ q̃s ꝑ impuriſſima facta
ſua ⁊ ſacrificia vel myſteria ex/
ecrãda q̃ faciũt in odiũ xp̃ia/
ni noĩs ꝯcitãt:exiſtimãtibꝰ im
peritis oẽs xp̃ianos hmõi fla/
gitijs mãcipatos. ¶ e Si eniꝫ
deus an. Si apoſtatas ãgelos
traditos penis iferni ad maio
res cruciatꝰ reſuat in die iudi/
cĳ:ſi etiã mũdũ ꝓpt̃ ſcelera de/
leuit: ſi ſodomitas deleuit: et
noe ⁊ loth ſaluauit: ꝯſtat quia
nouit dñs pios de tẽtatiõe eri/
pere: Iniq̃s v̄o in diem iudicĳ
cruciandos reſeruare. Quis
hunc inferiorem aerē q̃ſi carce/
rē acceꝑint:q̃ q̃ꝫtũ ad çelũ ifer
nus dr̃:reſtat adhuc pena vlti/
Mat.25.d mi iudicĳ:qꝛ ꝑatus ē ignis di/
abolo ⁊ ãgel' eius. nõ em̃ ꝑmit
tit illos deꝰ ꝯſũmi:ſ; ſuat vt g̃/
uius puniant̃ cũ ſuis mẽbris ſi
cut xp̃s glificãdus ē cum ſuis.
f ¶ Rudẽtibꝰ. Rudẽtes ſũt fu
nes q̃bꝰ naute vela ſuſpendũt:
vt flãte aura portꝰ trãq̃llitateꝫ
deſerant:ſeq; ſꝑ ãbiguis flucti
bus credãt. Quibꝰ rudẽtibus
ꝯueniẽter imũdoꝝ ſpirituũ co
namina cõꝑant̃:q̃ mox vt flan
te ſuꝑbia ipulſi ſe aduerſus cre
atorē erexerũt:ipis elatiõis ſue
conatibꝰ in abyſſi ꝓfunda ſunt
rapti. ¶ g Origiali mũ. Idem
mũduſ ē poſt diluuiũ q̃ ⁊ ante.
Sꝫ tñ ille q̃ſi alius fuit:qꝛ ille
mũdus aq̃ perĳt: ⁊ tota facies
terre: ⁊ totꝰ ille aer altitudie aq̃
rũ mutatus ē ¶ h Octauum.
Sex ſũt etates ſeculi. ſeptĩa ē il
la vita vbi aĩe ſctõꝝ felici ſab/
bato. i. eťna req̃e ꝑfruũt̃. Octa
ua cõis reſurrectio. Occulte ģ
inſinuat ꝑ tẽꝑalis diluuĳ diſcrimē:futuri iudicĳ diē:q̃ñ
dãnatis reprob' oĩbus:iuſti gloriã vite ꝑpetis accipiẽt.
i ¶ Et ciuitates. He ciuitates dupl'r in ignē ſũt redacte:
qꝛ ⁊ ꝓmo eas ꝑ incẽdiũ cũ adiacẽtibꝰ terris in cinerē re/
degit: ⁊ cũ loca incẽdĳ poſtmodũ mortui mar' vnde ꝯte
xerit: ſuare adhuc voluit regionē circa poſitã ſpẽm pri/
ſce ꝑene. Naſcunt̃ ei poma pulcherria q̃ ⁊ edẽdi cupidi/
tatē ſpectãtibꝰ generẽt: Si carpas fatiſcũt ⁊ reſoluũt̃ in
cinerē fumũq; excitãt q̃ſi adhuc ardeãt. ¶ k In cinerem
Ignis q̃ ſodomitas ſemel puniuit:ſignificat ꝙ ipĳ ſine fi
ne ſũt paſſuri. Qꝛ terra fumigabũda:ꝙ fructꝰ pulcherri
mi cinerē intꝰ hñt ⁊ fetorē:inuit:qꝛ dilectio carnalis ⁊ ſi
ſtultis arridet:nil tñ i iuiſibilibꝰ niſi icẽdiũ ſibi reſuãt:
vel vt fumꝰ tormẽtoꝝ eiꝰ in ſcl'a ſcl'oꝝ aſcẽdat. ¶ l Loth
oppreſſum

a Fuerunt vero ¶ Caplm.II.
f et pſeudo prophete in po/
ſ iã ſunt ſ; tiore cõprimunt:ſ; poſt obi
tum meũ manifeſtabunt̃.
pulo. Sicut et in vobis erũnt b c
ſ in corda veſtra
magiſtri mendaces:qui introdu
a ſ doctriaſ q̃ ſecãt ⁊ ſeꝑãt a đo vñ ꝑibũt.b ſ xp̃ꝫ
b cent ſectãs ꝑditionis: ⁊ eũm qui d
ſ ſanguie a ſ eiſe b ſ negata veritate iducunt
falſitate:ꝓ qua cito ꝑiclitabunt̃
emit eos deũm negãnt: ſuper/ e
c ducentes ſibi celerem ꝑditioneꝫ.
ſ a q̃bꝰ graue ē caueri qꝛ mlti ⁊c̃. ſ nullã ſpẽvite
Et multi ſequentur eorum luxu/ f
future hñtes cõcupiſcẽtias ꝑdicãt q̃bꝰ carnales
facile cõſentiũt. a ſ caſtitas ⁊ cetera bona oꝑa
d rias: ꝑ q̃s viã veritatis blaſphe/ g h
a ſ ñ cã religiõis ſ; auaricie vt aliq̃d lucrẽt̃ fingũt
nouas doctrias:nec vos emũt deo ſ; đ vobis ſibi
mabit̃: et in aũaricia fictis v̄bis i
aliq̃d cõmodi acq̃rũt a ſ mgr̃is ⁊ ſeq̃cibus
de vobis negociabunt̃. Quibꝰ k l
ſ pene eterne iã oli apud deũ eis ꝓuiſe nõ ceſſant
ꝑſentialiter excruciãt:nec fine carebũt.
iudicium iam olim non ceſſat:et m
ſ diabolꝰ mõ decipiẽs:pꝰ ea tormẽtaturꝰ ſ ꝓbat
e perditio eorũ non dormitat. †Si n
a maiori ſ q̃ digniores nature
enim deus angelis peccantibus
a ſ alia trãſlatio: Et carceribꝰ caligis iferni retru
dẽs:tradidit in iudicio puniẽdus ſeruari
f non pepercit:ſed rudentibus in/ o p q r
ferni detractos in tartaruꝫ tradi
ſ .i.tradidit vt reſeruarẽt̃ i iudiciũ.i. dãnationē
dit cruciandos in iudiciũ reſerua s
al ſ .i.hoĩbꝰ ſcđm originē ꝓmi pcti viuẽtibꝰ
g ri:et originali mũdo non peꝑcit: t
a ſ qꝛ iuſticie oꝑa faciẽs q̃lit̃ corã đo viuẽdũ eſſet
h †ſed octauum noe iuſticie preco/ v x
oñdit. a ſ iducens mđo diluuiũ .i. ſubmerſionē
nem cuſtodiuit: diluũiuꝫ mundo y
impioꝝ ſ ſed;
i ipiorũ inducẽs et ciuitates ſodo/ ꝫ
k moꝝ ⁊ gomorreoꝝ in cinerē redi/
a ſ patenter ſignificãs omnino ꝑituros q̃ ſimiles.
gẽs euerſiõe dãnauit:exẽplũ eo/ a
iſtis forent ſ ſi
rũ q̃ impie acturi ſunt ponẽs: †et b
l iuſtũ loth oppreſſum a nephãdoꝝ

a Fuerũt v̄o. Poſtq̃ꝫ btũs petrus induxit fide ¶ Ca.II.
f les ad tenẽdũ fidei v̄itatē.h̄ ꝯñr iducit eos ad ꝑcauẽdũ op
poſitã falſitatē. ⁊ ꝓmo circa aduẽtũ xp̃i in mũdũ.ſcđo circa
aduẽtũ eius ad iudiciũ ca.ſe.ꝓma falſitas ē hereticoꝝ fidē xp̃i cor/
rũpentiũ:q̃ꝝ ꝓmo oñdit maliciã. ⁊ ſcđo penã ibi: Quibꝰ iudicium.
Circa ꝓmũ dic̃: Fuerũt v̄o ⁊ pſeudo ꝓphe i
ꝓpl'o.i.iudeoꝝ añ xp̃i aduẽtũ:ſic pꝫ in libris
Paral. ⁊ Regũ in pluribꝰ locis. ¶ b Sic et
in vob. xp̃ianis. ¶ c Erũt magr̃i mẽdaces. A
q̃les fuerũt pſeudo apl'i ⁊ heretici ¶ d Qui
introducẽt ſectas ꝑditiõis:ſic ebion ⁊ cheri
tus negãtes diuinitatē xp̃i etiã a tꝑe apl'oꝝ:
ꝓpt̃ qđ btũs Iohes in ꝓncipio euangelĳ ſui
declarauit diuinitatē xp̃i dicẽs: In ꝓncipio
erat v̄bũ ⁊c̃. ſm ꝙ dic̃ Hiero. in ꝓlogo ſuꝑ
Iohēꝫ: ⁊ poſtea arrius ⁊ multi alĳ errauerũt
circa fidē xp̃i. ¶ e Suꝑducẽtes ſibi celerē ꝑ
ditionē.i.cãꝫ ꝑditiõis. ⁊ nõ ſolũ ſibi:ſ; etiaꝫ
alijs.iõ ſubdit̃: ¶ f Et multi ſequent̃ eoꝝ lu
xurias.ad h̄ em̃ ꝙ plures eos ſeq̃rent̃ ꝯcede
bãt carnales delitias ad q̃s hoĩes ſunt ꝓni.
g ¶ Per q̃s via veritatis.i.fides catholica.
h ¶ Blaſphemabit̃.a paganis ⁊ iudeis tãq̃ꝫ
mala.ꝑ h̄ em̃ dat̃ infidelibꝰ occaſio deridẽdi
⁊ ꝯtẽnẽdi fidē catholicã. ¶ i Fictis v̄bis.i.
ad decipiẽdũ cõpoſitis. ¶ k De vob̄ nego/
ciabunt̃. bona v̄ra tempalia ſubtrahendo.
l ¶ Quibꝰ iudiciũ. Poſtq̃ꝫ oñdit hereticoꝝ
maliciã:h̄ ꝯñr declarat eoꝝ penã. ⁊ ſcđo pe/
ne grauitatē.ibi: Magis aũt. Prima diuidi
tur in duas:qꝛ ꝓmo facit ꝓpoſitũ.ſcđo indu
cit ad h̄ triplex exẽplũ ibi: Si em̃ ãgelis. Cir
ca ꝓmũ dic̃: Quibus iudiciũ.i.pena ad quã
ꝯdẽnabunt̃. ¶ m Iã olim nõ ceſſat:qꝛ ſꝑ du
rabit:vt exponũt aliq̃.ſ; hec expoſitio videt̃
excludi ꝑ h̄ qđ ꝓmittit̃: Iaꝫ olim. ⁊ ſic loqui
tur de ꝑterito duratio illa ſempiťna ⁊ de fu/ †Job.4.d
turo.iõ melius ſic exponit̃ vt videt̃: Iã oliꝫ
nõ ceſſat.i.a ꝓncipio mũdi ē ꝑparata.nam a
ꝓncipio diſtictiõis reꝝ locꝰ inferni ē ab alĳs
diſtinctus: ⁊ ſic dr̃ Eſa.xxx. Preꝑata eſt ab
heri tophet a rege ꝑparata ꝓfunda ⁊ dilata
ta:nutrimẽtũ eiꝰ ignis ⁊ ligna multa:flatus
dñi ſicut torrens ſulphuris ſuccendẽs eam.
n ¶ Si em̃ deꝰ. Hic ꝯñr ꝓbat ꝓpoſitum ꝑ tri
plex exẽplũ.ꝓmũ ē de ãgelis peccãtibꝰ de q̃/
bus dic̃: Si em̃ deꝰ ãgelis peccãtibꝰ nõ peꝑ/
cit:a pena debita. ¶ o Sꝫ rudẽtibꝰ.i.funi
bus. ¶ p Inferni.q̃ funes ſunt pctã q̃ ſũt cã
detractiõis ad iferna:ſm qđ dr̃ Prouer.v. B
Iniq̃tates ſue capiũt ipiũ: ⁊ funibus pctõꝝ
ſuoꝝ ꝯſtringit̃. ¶ q Detractos.a ſocietate †Gen.7.a
angeloꝝ ſctõꝝ. ¶ r In tartaꝝ tradidit cruci
andos in iudiciũ.i.poſt iudiciũ. ¶ s Reſer
uari.ꝓmo eni ceciderũt in hũc aerē caligino
ſum vbi ſũt ad exercitiũ bonoꝝ hñtes tñ ſuã
penã ⁊ ſuppliciũ.poſt iudiciũ v̄o detrudent̃
in iferno deficiẽte ſctõꝝ exercitio: ⁊ tunc cre/
ſcet eoꝝ pẽa accidẽtal' ex his q̃s iduxerũt ad
pctm̃ ⁊ dãnationē:ſic glia ſctõꝝ angeloꝝ ex Gen.19.c
his q̃s iduxerũt ad bonũ ⁊ ſalutē. ⁊ ex dict'
ſupplendum ē ꝙ ſil'r deus nõ ꝑcet hereticis.
t ¶ Et origiali. Hic ponit̃ ſcđm exẽplũ de ſb̄/
merſis in diluuio ꝓpt̃ pctã eoꝝ dicẽs: Et ori
ginali mũdo nõ peꝑcit. Dicit̃ ãt h̄ original' mũdus hoĩes q̃ fuerũt
ante diluuiũ:eo ꝙ tũc currebat ꝓma etas mũdi q̃ terminata fuit in
diluuio. ¶ v Sed octauum noe. quia cum eo fuerunt ſeptem per/
ſone diluuio ſaluate. ¶ x Iuſticie ꝑconem. quia predicauit hoĩbus
illius temporis penitentiam: vt dictum eſt ſupra epiſtola prima.iij.
capitulo. ¶ y Diluuium mundo impiorum inducens. dicit autem
mundo:quia tunc omnis caro corruperat viam ſuam: Geneſis.vj.
ꝫ ¶ Et ciuitates. Hic ponitur tertium exemplum de ciuitatibus tem
pore loth: vt habetur Geneſis.xix. dicens: Et ciuitates ſodomoruꝫ
⁊ gomorreoruꝫ in cinerem redigens: quia pluit ſuper eas ignem et
ſulphur: vt habetur ibidem. ¶ a Exemplum eorum qui impie actu
ri ſunt ponens.i.oſtendens ꝙ ſic punientur niſi peniteant.
b ¶ Et iuſtum loth oppreſſum a nephandorum iniuria. ſm qđ dici/
tur Geneſis.xix. Vimq; faciebant loth vehementiſſime ⁊c̃.

¶ oppreſſum. Cruciabãt iuſtũ iniq̃. ꝑ prioꝝ facta ⁊ dicta: q̃ cernẽs corrigẽ ñ valebat: ipſe autẽ in bonis actib⁹ ſe ſuabat. Nec viſis vel auditis flagitijs ſe fuſcabat: vel viſu vl' auditu iuſt⁹: qꝛ nihil in illo videbant: nihil de eo audiebãt: niſi qd̃ ptinebat ad iuſticiam. a ¶ Iniq̃s. Pſeudo ⁊ eoꝝ ſeq̃ces. ⁊ iõ nolite eos ſeq̃. b ¶ In diẽ iudicij. Et ante diẽ iudicij ſoluti corpe pẽas luũt: ⁊ i iudicio grauiora expectãt: q̃ñ corpe ⁊ aĩa cruciabunt. ¶ c Dñationeq; ꝯtẽ. Superbos dic̃ ⁊ arrogãtes q̃ ⁊ ipĩ grauiora generalib⁹ luituri ſunt ſupplicia d ¶ Sectas. ñ me. Hereticos dic̃ qui blaſphemantes fidẽ vel vitã orthodoxoꝝ ſectas ſui nois.i.hereſes inducũt: q̃bus etiã grauior inſtat tribulatio. ¶ e Ubi. Id eſt: In q̃bus mal': qꝛ ꝯtẽnũt dñationez: qꝛ audaces ⁊ cetera q̃ ſequunt. hec nãq; faciendo ãgeli demonia fieri ac pẽas ſue ſupbie ſoluere meruerunt: ⁊ qd̃ natura eoꝝ nõ patit vt faciãt: vt polluit carnalib⁹ ꝯcupiſcẽtijs ad illd̃ hoĩes alliciũt ⁊ ꝑ ill' etiã dãnabunt. ¶ f Ubi ãge. Ibi cruciabũtur iniq̃. vbi ãgeli mali: q̃ ꝑus ꝯ deũ ſupbierant: ⁊ inde puniti ſũt: iã ñ portãt: ſ potius abijciũt iudiciũ ſupbiendi ꝯ deũ: qd̃ eſt execrabile aduerſus ſeipõs: qꝛ ꝑ illo grauit' puniũt: ⁊ territi magnitudĩe penaꝝ: iã ab illo iudicio pſumptiõis deſiſtũt. ſ iſti iniq̃ nõdũ deſiſtũt vel torq̃bũt ibi.i. apd̃ deũ: vbi ãgeli boni nõ ſuſtinẽt: ſ vĩdicãt ſiq̃d execrabile ꝯ illos d̃r: Sic ſubuerteret ſodomitas. ſic ⁊ apl'i aliqñ vĩdicabãt: vt cũ petr⁹ occidit ananiã ¶ g Uelut ir. Sic irrõabilib⁹ aĩantib⁹ nãle ẽ cã pabuli ſepi⁹ in captiõez ⁊ pniciẽ ĩgrant ĩcidere: ita heretici cõpati iumẽtis ĩſipiẽtibus ꝑpt' appetitũ ſue corruptiõis explẽdũ ĩcorruptã catholice eccl'ie doctrinã blaſphemãtes ⁊ vitãſ. ibi pditionis laq̃os nectũt: de q̃b⁹ cũ dixiſſet blaſphemantes in corruptiõe ſua: recte addidit: ⁊ peribũt ¶ h Mercedem iniuſticie Id eſt; penam ꝑ malis operibus: ⁊ maxime illi q̃ cũ corruptione carnis ſeruiant: ⁊ veſanis tenentur erroribus: conuerſationem iuſtorum blaſphemãt: ⁊ eis qui ſane ſapiunt: detrahere non ceſſaut.

(Margin: † De pe. di. 3. c. ſi enim ƒ. rurſus. — Gen. 19. c. — Act. 5. a.)

a iniuria ac luxurioſa conuerſatione eripuit. Aſpectu em̃ ⁊ auditu
qd̃ erat difficile iter tales iuſticiã ſeruare.
iuſt⁹ erat: hitãs apud eos q̃ d̃ die in diẽ animã iuſtã iniquis operi
a ⁊ ſi h̃ ⁊ illd̃ ⁊ oĩa iſta: ergo b ſic̃ noe ⁊ loth
bus cruciabãt. † Nouit de⁹ pios
a ſicut diabolum originalem mũdũ: ſodomitas
a de tentatione eripere: iniquos
b vo in diem iudicij reſeruare cruciandos.
reſeruabit
Magis autem eos qui
a fornicatores dicit: qui ꝑ reatu fede corruptionis maiora in iudicio patient' tormenta q̃ generales iniqui b .i. qui more brutoruz animalium luxuriantur.
poſt cãrnẽ in ꝯcupiſcẽtia immũn
dominum ieſum iuſtum iudicem talium recognoſcere nolunt.
c dicie ambulant: dõminationẽq;
a ad maiora crimia. b in perpetratis
ꝯtemnunt: aũdaces: ſibi placẽn
ſine timore vltionis ſepant homĩes a deo ⁊ inſtruũt ad blaſphemandum.
d tes ſectãs non metuunt introdu
oẽs hi reſeruant' ad maiora: vbi tãta vis ẽ penaꝝ ꝙ ⁊ angeli mali q̃ ſunt maiores fortitudine ⁊ robuſtiores ad pferendum q̃ hoĩes nõ portãt q̃ſi onus intolerabile.
e f cere blaſphemantes. Ubi ãngeli
fortitudine ⁊ vtute cũ ſint maio
a q̃tum ad patientes.i.maiores penas.
res: nõ portãt aduerſuz ſe execra
magiſtri erroris
g bile iudiciũ. Hi vo velut irrõna
tendũt
bilia pecora naturalit' ĩ captiõez
ſiciſti q̃re blaſphemẽt
⁊ in pniciez in his que ignorant
in corrupto ſenſu
blaſphemãtes in corruptiõe ſua
a conſortio ſanctorum a vt qui in ſordibus eſt ſordeſcat adhuc.
h pibũt: pcipiẽtes mẽrcedẽ iiuſticie

a ¶ Ac luxurioſa ꝯuerſatiõe. nã vitiũ ꝯ naturã volebãt exercere. ¶ b Eripuit. ꝑ angelos q̃ eũ cũ vxore ac filiabus ex ciuitatẽ duxerũt: vt habet' ibidẽ. ⁊ ſubdit cã: c ¶ Aſpectu em̃ ⁊ au. iuſtus erat.i.vita ⁊ fama ei⁹ iuſticia apparebat. ¶ d Habitans apud eos q̃ de die in diem.i.q̃ſi ꝯtinue: ¶ e Animam iuſtam. ipſius loth: f ¶ Iniq̃s opib⁹ cruciabãt. nã emẽdare nõ poterat: ⁊ ſic cũ dolore portabat. Concludit ḡ: ¶ g Nouit deos pios de tẽtatiõe.i. de morte h ¶ Eripe. q̃ñ expedit eis. vt pꝫ de loth ⁊ noe. i ¶ Iniquos vo in diem iudicij. ſcilicet extremi: k ¶ Reſeruare cruciandos. quia tunc cruciabuntur non ſolum in anima ſicut ante iudicium: ſed etiam in corpore. ⁊ ex dictis exẽplis concludendũ eſt ꝙ ſilr' hereticis de pẽa debita nõ pcet'. ¶ l Magis aũt eos. Hic ꝯñr oñdit huius pene grauitatẽ: de q̃ pmo ponit' duplex rõ. ſcd̃o pme rõnis declaratio. ibi: Hi vo. Pria adhuc in duas ſm duplicẽ rõnẽ. ſcd̃a ibi: Angeli. Prima vo rõ accipit' ex pte culpe penã merẽtis. ex q̃titate ei culpe accipit' q̃titas pene: Deut. xxv. Scd̃m mẽſurã pcti erit ⁊ plagaꝝ mod⁹ ſm aũt expoſitores btũs petr⁹ dic̃ h̃ hereticos graui⁹ puniẽdos q̃ demões ⁊ alios de q̃b⁹ poſuit exẽpla: ita ꝙ nõ ſolũ h̃ ẽ argumẽtũ a ſil'i ſꝫ etiã a maiori negatiue: cum d̃r: Si de⁹ ãgelis peccãtib⁹ nõ pepcit: ⁊ alijs de q̃bus ꝯñr ꝑſequit': multo min⁹ hereticis. ex h̃ ſequit' pctm̃ eoꝝ eſſe grauius. ⁊ h̃ ſatis pꝫ de pctõ mortuoꝝ in diluuio ⁊ ſubuerſione ſodome ⁊ gomorre. nã pctã ꝑpt' q̃ pncipaliter inducte fuerũt punitiões ille fuerũt carnalia: vt pꝫ ex p̃dictis. hereſis vo ẽ pctm̃ ĩfidelitatis qd̃ ẽ directe ꝯ deum: ⁊ ſic ſm ſuũ gen⁹ graui⁹ ẽ pctĩs carnalib⁹. Iteꝝ hereſis ẽ grauior ſpẽs ĩfidelitatis. nã graui⁹ ẽ fidẽ ſuſceptã corrũpe vel negare qd̃ faciũt heretici: q̃ nõ ſuſceptam qd̃ faciũt iudei ⁊ pagani: ſic̃ apud hoĩes peius ẽ ꝑmiſſum denegare q̃ nõ ꝑmiſſum nõ facere. ⁊ ſic ſequit' ꝙ pena hereticoꝝ ſit grauior: ⁊ maxĩe q̃ñ ſunt ĩuoluti cũ h̃ pctĩs carnalib⁹ q̃les deſcribunt' h̃ ꝑ btm̃ Petꝝ. vt pꝫ ex p̃cedẽtib⁹ ⁊ ſequẽtibus. De pctõ vo ⁊ pena demonũ magis ẽ dubiũ: verũtñ idem põt dici ꝑbabilit' de ipĩs ſaltẽ q̃tũ ad multos eoꝝ: qꝛ doctores catholici dicũt ꝯcordit' ꝙ hoĩes boni ꝑ merita ſũt aſſumẽdi ad ſingulos ordines ãgeloꝝ: ⁊ ſic ad eq̃lẽ gl'iaꝫ ⁊ eadẽ rõne videt' vt hoĩes mali ꝑ ſua demerita ſm plus vel min⁹ puniẽdi ſunt in ſil'ib⁹ gradib⁹ penalib⁹ demonũ. cũ igit' hereſis ſit peſſima ſpẽs ĩfidelitatis q̃ ẽ valde graue pctm̃: ſequit' ꝙ eoꝝ pena ſit grauior q̃ multoꝝ demonũ. ⁊ maxĩe q̃ñ ſunt hereſiarche ⁊ alijs vitijs irretiti q̃les deſcribunt' iſti vel ſaltem eoꝝ aliq̃. His dictis pꝫ pma rõ grauis punitiõis hereticoꝝ q̃ accipit' ex grauitate culpe eoꝝ cũ d̃r: Magis aũt eos.i. hereticos reſeruat de⁹ cruciãdos. ¶ m Qui poſt carnẽ. ei obediẽdo. ¶ n In ꝯcupiſcẽtia immũdicie.i. luxurie q̃ fedat totũ hoĩez. ⁊ maxĩe in pctõ ꝯ naturã qd̃ frequẽter in ſcriptura noiat' ĩmũdicia. o ¶ Ambulant. ſic viuẽdo. ¶ p Dñationẽq; ꝯtẽnunt.i. xp̃m q̃ nõ ſolũ d̃r dñs in ꝯcreto: ſꝫ ⁊ dñatio in abſtracto: ꝑpt' excellentiã dñij: qꝛ ẽ rex regũ ⁊ dñs dñantiũ: Apoc. xix. ¶ q Audaces. affirmãdo falſum ꝑ vero. ¶ r Sibi placẽtes.i. de ſeipĩs magnã ſapiam eſtimãtes: qd̃ eſt argumentũ inſipiẽtie. ¶ s Sectas. hereſum. ¶ t Nõ metuunt facere. eas adinueniendo ⁊ docendo. ¶ v Blaſphemantes. fidei veritatem. ⁊ per conſequens eius auctorem. ¶ x Ubi. Hic ponitur ſecunda ratio grauitatis pene hereticorum que accipitur ex parte ſubiecti penam ſuſtinentis. nam demones qui ſunt fortiores ad ſuſtinẽdum vix poſſunt ſuſtinere penam inferni. ⁊ multominus heretici qui ſunt debilioris virtutis. ⁊ ſic ex hac parte grauius affliguntur. ⁊ hoc eſt quod dicitur: Ubi.i.ĩ pena inferni. ¶ y Angeli.ſ.mali. ¶ z Fortitudine ⁊ virtute cum ſint maiores: qꝛ naturalia remãſerũt in eis integra: vt dicit Dionyſius. ¶ a Non portãt.i. vix ſuſtinẽt: ſicut em̃ ĩpoſſibile d̃r qd̃ eſt de difficili poſſibile. v. Metaphyſice. ita ĩportabile dicit' qd̃ cũ difficultate portat'. ¶ b Execrabile iudicium.i. penam: q̃ nõ dicit' execrabilis inq̃tuꝫ ẽ a deo: quia ſic eſt iuſta: ſed ex parte demonum qui execrant' eam tanq̃ iniuſtam. c ¶ Hi vo. Hic declarat pmã rõnẽ de grauitate pene hereticoꝝ ꝑpter grauitatem culpe ipoꝝ. ⁊ pmo ponit' hec declaratio. ſcd̃o intẽta ꝯcluſio. ibi: Si em̃. In iſta vo declaratione notant' de luxuria inſipientia ⁊ ſupbia. ⁊.ſ. in pncipio ca. de auaricia. ideo iſta quattuor declarat in quattuor ptibus que patebũt ꝑſequendo. Primo declarat eoꝝ inſipientiam dicens: Hi vo heretici.ſ. ſupple ſunt. ¶ d Uelut irrationabilia pecora. carentes intellectu veritatis. ¶ e Naturaliter in captionez ⁊ pniciem.i. ex impetu nature brutalis ad pabulum. ⁊ ſic incidunt in laqueum et capiuntur ⁊ necantur. ⁊ ſic ducuntur in perniciem. que dicitur a per ⁊ neco necas. f ¶ In his que ignorant blaſphemantes.i. ſic heretici blaſphemantes. In his que ignorant.i. articulis fidei ꝯ quos ex errore latrant. ¶ g In corruptione ſua.i. in ſenſu ſuo corrupto quo corrupti ſunt ⁊ alios corrumpũt. ¶ h Peribunt. pena gehẽne. ¶ i Percipiẽtes mercedẽ iniuſticie.i. penam debitam ſue malicie.

Volupta — Voluptatem

¶ a ¶ Voluptatē. Voluptas bōa vel mala: voluptas bona recte dies vocat̄ q̄ ſancti in dn̄o delectant̄. Voluptas mala nox: cū reprobi ad pficienda opa tenebrarꝝ ꝑuerſe delectant̄. Iniuſti ğ delitias coinq̄nationis ⁊ macule exiſtimāt voluptatē diei: qꝛ cū vacēt delitijs ipuriſſimis ⁊ execrādiſſimis: has optīas ⁊ q̄ſi luciſluas iudicāt. ¶ b Pellicientes. Pellices dicunt meretrices: a pollutiōe vel a pellis formoſitate: q̄ incautos illiciunt. Pelliciūt ğ aīas inſtabiles variorꝝ dogmatū erroneis ſectis: q̄ſi ꝯſtuprantiū luxibꝰ ſubdēdo. ¶ c Secuti viā balaā. Aliq̄n heretici tā execrāda dogmata ꝓferūt: vt etiam pagani ſtulti q̄ diuina cognitione carēt illorꝝ deteſtent̄ inſaniam: illorꝝ diſtorta ⁊ deo ꝯ̄ria itinera ſapiēdo ſanius redarguant: ⁊ qđ peius ē multi catholicorꝝ intantū amāt mercedē iniq̄tatis: vt etiam docti clerici ab īdoctis laicis merito lacerent̄. Qui cōpant̄ ꝓphete q̄ v̄bis aſine ꝯ̄ naturaꝫ loquētis corripit̄. (Nu. 22. d) Nec tn̄ a ꝓpoſito praui itineris retardāt̄ q̄ veniūt de boſor. Boſor carneus ſiue in tribulatōe dr̄: qꝛ nulla alia cā magis adulterāt v̄bū veritatis q̄ꝫ ꝓ ꝯcupiſcētia carnis. vn̄ ⁊ in tribulatione ſunt poſiti: non ꝙ ꝓ dn̄o patiant̄: ſ₃ aīos infirmorꝝ ſuis doctrinis ⁊ ꝑuerſis exemplis opprimūt ne reſpicere poſſint. Balaā vanus ppl's: vel p̄cipitās eos qđ illis ꝯuenit. Qui eīn agnitā veritatē ſpōte deſerūt: vanus ppl's ſunt: ⁊ in p̄cipitiū ſuos mittūt auditores: q̇bus nō ſalutaria q̄ corrigāt ſ₃ erronea q̄ delectēt p̄dicant. de q̇bus ſubdit̄: Hi ſunt fontes ſine aq̄. ꝓmittunt imbreꝫ doctrinarꝝ quē non hn̄t: velut nubes ꝓphetice ad q̄s ꝑueniat veritas dei: ⁊ turbinibꝰ demonū ⁊ vitiorꝝ agitant̄: loquūtur grādia ⁊ totus eorꝝ ſermo ſupbia ē. ¶ d Hi ſunt. Non ſunt imitandi pſeudo: qꝛ licet videant̄ vtiles: nihil tn̄ ī eis ē niſi vanitas ⁊ immundicia. e ¶ Supbia. Supbe dicētes ſe eſſe iuſtos q̄ꝫuis ſit vanū: carnalit̄ deſiderātes: ⁊ luxurioſe viuētes: pellicēt q̄ parꝝ effugiunt q̄ cū ſiles eis ſunt: tn̄ aliq̄tenꝰ declināt eorꝝ ſocietatē: ⁊ a pctis aliq̄tenus abſtinent. f ¶ In deſiderijs car. ⁊c̄. Immūdus ē oīs q̇ exaltat cor ſuū vt q̇ paululū refugerint a peccatis ad ſuū reuertant̄ errorē ⁊ ſtudēt in luxuria. ¶ g Si eīn in cogni. do. n. ⁊ ſal. ie. xp̄i Refugiētes coinq̄natiōes aīe ⁊ corpis quas mūdus immittit: rurſus implicati his ſicut ante baptiſmum ſuperantur ab illis coinquinationibus: apparet ꝙ facta ſunt poſteriora deteriora p̄oribꝰ: qꝛ magis offendūt deū q̄ꝫ an̄ baptiſmum ⁊ maiores penas patient̄: quia mendaces ſunt promiſſiones facte in baptiſmo.

a Voluptatē exiſtimātes diei deli- a b
(a ⁊ ſcd̄m malā exiſtimationem.)
tias coinq̄natōis ⁊ macl'e: delitijs c d e
(vt ibi vos decipiāt)
affluentes in cōuiuijs ſuis luxu- f
(a etiā in geſtu corpis ꝓfitent̄ neq̄tiā animi vel oculus. i. aīa q̄ dꝫ ꝓuidere. vel oculus mgr̄ eorꝝ cupit adulteria: vel cū vxoribus vel cū diabolo)
riantes vobiſcum: ocŭlos habē- g
(a vel īceſſabilibꝰ delictis)
tes plenos adulterij ⁊ inceſſabi- h
(a q̇bus nō facile ceſſat̄: qꝛ ſūt q̄ſi naturalia vt ſaturitas: ebrietas: ſomnolentia.)
b lis delicti pellicentes animas in- i k
(vel excecatū) (qꝛ q̄cq̄d agūt cā auaricie faciūt)
ſtabiles: cor exercitatū ī auaricia l
(a iā poſſeſſi a maledictiōe et̄na) (b ex rōne ei cognoſcebāt q̇d credere: ⁊ quō viuere deberent.)
habētes: maledictionis filij: dere- m n
(a ſtatu mentis)
linquentes rectā viā errauerunt o
(ad idē tendētes ad qđ ille tetendit q̇ veniebat maledicere populo iſrael cōtra voluntatē dei: ſed continget illis ſicut balaā contigit quē corripuit aſina de ſua veſania.)
c † ſecuti viaꝫ balaaꝫ ex boſor: qui p q
mercedē iniquitatis amauit: cor- r
reptionē v̄o habuit ſue veſanie.
(quia aſina.)
Subiugale mutū aīal in homis
voce loquēs ꝓhibuit ꝓphete in- s
(nō lauātes ſ₃ potiꝰ coinq̄nātes)
d ſipientiam. † Hi ſunt fontes ſine t
(obſcurātes inſtictu diaboli)
aq̄: ⁊ nebule turbinibus exagita- v x
(a pſeudo v'l heretici) (b obſcuritas pctōꝝ ſeruat̄ vt ſordeſcāt āplꝰ vel infernales pene)
te: q̇bus caligo tenebraruꝫ reſer- y z
e uat̄. Supbia eīn vanitatis loq̄n- a b
f tes pelliciūt in deſiderijs carnis c d
luxurie eos qui paululum effu- e
(a errāt ⁊ alios errare faciūt) (b v'l conuerſati) (c ī ſua ſecta ꝓmittūt eē libertatē comedēdi ⁊ bibēdi ⁊ dormiēdi ⁊ regnādi in eternū.)
giunt. Qui in errore conuerſa- f
ri libertatem illis promittentes. g
(.i. ſerui corrupti vel ſerui diaboli corrūpentis.)
(⁊ vere)
cuꝫ ipi ſerui ſint corruptionis. A- h i
(re ſunt ſerui: quia)
quo eīn q̇s ſupatus ē: huiꝰ et ſer- k
(vere ſūt ſerui acq̇ſiti: qꝛ cū priꝰ liberi eſſent mō cogūt̄ ſeruire grauius q̄ꝫ antea)
g uus eſt. † Si enim refugientes co- l
inquinationes mūdi in cognitio- m
ne domini noſtri ⁊ ſaluatoris ie-
ſu chriſti: his rurſus implicati ſu- n o
perant̄: facta ſunt eis poſteriora p
(vere deteriora) (minus malum)
deteriora prioribus. Melius eīn q

a ¶ Voluptatē. Hic ꝯn̄r declarat hereticorꝝ luxuriā dicēs: Voluptatē exiſtimātes diei delitias. Circa qđ ſciendū qđ voluptas idē eſt qđ delectatio q̄ pōt eſſe bona ⁊ mala. bona ſi ſit de opibus v̄tutū intellectualiū vel moraliū. mala aūt ſi ſit de actibꝰ venereis. voluptas igit̄ q̄ idē ē qđ delectatio pōt eſſe bona ⁊ honeſta: mala ⁊ turpis. licet aūt frequētiꝰ accipiat̄ ꝓ delectatiōe carnis q̄ turpis ē maxime in venereis. tn̄ h̄ accipit̄ ꝓ delectatione honeſta in opibus bonis: ideo dr̄ voluptas diei: qꝛ q̇ facit veritatē venit ad lucē Ioh̄. iij. Eſt igit̄ ſenſus ꝙ heretici luxurioſi delectatiōes carnis reputāt eſſe voluptatē diei. i. eas eſſe licitas et honeſtas. ⁊ ſic iūgat̄ lr̄a: Voluptatē diei. i. delectationē hōeſtā. ¶ b Exiſtimātes. ſupple eſſe c ¶ Delitias coinq̄natiōis. i. luxurie: vbi ē coinq̄natio ex duarꝝ ꝑſonarꝝ ꝯiunctiōe. ¶ d Et macule. i. gule. ideo ſubdit̄ ¶ e Delitijs affluentes in cōuiuijs ſuis. in q̇ notat̄ exceſſus in q̄litate ⁊ q̄ꝫtitate cibi ⁊ potus. ¶ f Luxuriantes vobiſcū. i. vos ad h̄ ꝑtrahētes. ¶ g Oculos hn̄tes plenos adulterij. i. ſignis adulterij. h ¶ Et inceſ. delicti. i. gule q̄ ſatiſſactionē repetit quottidie. ¶ i Pellicientes. i. decipientes k ¶ Aīas inſtabiles. i. q̄ nō ſūt ī fide firmate. l ¶ Cor exercitatū. Hic ꝯn̄r declarat eorꝝ auariciā dicēs: Cor exercitatū in auaricia hn̄tes: qꝛ frequēter cogitāt q̄lit̄ bona ſimpliciū ad ſe trahāt. ¶ m Maledictiōis filij. i. maledictiōe diuina digni: ſic̄ dr̄ mortis filius ille q̇ ē morte dignꝰ. ij. Reg. xij. ¶ n Derelinquētes viā rectā iuſticie. ¶ o Errauerunt. ꝑ deuium auaricie. p ¶ Secuti viā ba. ex boſor. q̇ cupiditate ductus iuit ad maledicēdū ppl'o iſr'l. Nu. xxij. qđ erat iniquum. ideo ſubditur: ¶ q Qui mercedem iniquitatis amauit. tan̄q̄ꝫ cupidus et auarus. ¶ r Correptionem v̄o habuit ſue veſanie: ſubiugale mutum animal. ſcilicet aſinā ſuam q̄ corripuit eū a via declinando ⁊ pedē eius parieti allidēdo: ⁊ etiā diuīa v̄tute loquēdo: vt habet̄ Nu. xxij. ¶ s Prohibuit ꝓphete īſipiētiā. oñdēdo ꝑ hec ſigna ꝙ ibat ad balach mēte ꝑuerſa ¶ t Hi ſunt. Hic declarat hereticorꝝ ſupbiā dicēs: Hi ſunt fontes ſine aq̄ nā ab eis nō emanat fons ſapīe. ¶ v Nebule ꝓpt̄ obſcuritatē erroris. ¶ x Turbinibꝰ exagitate. i. vētis tēpeſtuoſis ſupbie. ¶ y Quibus caligo tenebrarꝝ. īferni. ¶ z Reſeruat̄. vt pena rn̄deat culpe. ¶ a Supbia eīn vanitatis loquētes. erroneā doctrinā. ¶ b Pelliciūt. i. decipiūt. ¶ c In deſiderijs carnis. i. luxuria carnal'. ad diſtinctionē idolatrie q̄ eſt luxuria ſpūalis. ¶ d Eos q̇ paululū effugiunt. i. aliq̄ꝫtulū ſe ſubtrahūt a doctrina eccl'ie. tales eīn cito ab heretic̄ decipiunt̄ ¶ e Qui. ſcꝫ heretici ¶ f In errore ꝯuerſant̄. i. īdurati g ¶ Libertatē illis ꝓmittētes. dicēdo ꝙ licite poſſint vti delectabilibꝰ carnis vt ſic citius decipiāt laxantes ea ad que ſunt homīes ꝓni. h ¶ Cū ipi. ſ. heretici. ¶ i Serui ſint corruptiōis qđ ꝓbat ꝯn̄r dicēs: ¶ k A q̇ eīn q̇s ſupatꝰ eſt huiꝰ ⁊ ſeruꝰ ē. ipi v̄o ſupati ſūt a corruptiōe vitiorꝝ: vt pꝫ ꝑ p̄dicta. ğ ⁊c̄. ¶ l Si eīn. h̄ īfert cōcluſionē intētā. ſ. ꝙ heretici ſint alijs pctōribꝰ grauiꝰ puniendi: qꝛ recidiuū ad infidelitatē ⁊ alia vitia eorꝝ culpā aggrauat ꝑ ingr̄titudinē. ⁊ h̄ eſt qđ dr̄: Si eīn refugiētes coinq̄natiōes mūdi. i. vitia luxurie gule ⁊ auaricie ⁊ ſupbie. m ¶ In cog. dn̄i no. i. ꝑ receptionē fidei q̄ talia ꝓhibet. ¶ n His rurſus. iplicati ꝑ recidiuū. o ¶ Supantur. ꝑ conſuetudinem. ¶ p Facta ſunt eis poſteriora deteriora prioribus. propter aggrauationem predictam. ideo ſubdit̄: q ¶ Melius enim erat illis nō cognoſcere viam iuſticie. quia per recidiuum ingratitudo diuini beneficij preaccepti aggrauat peccatum. Cetera patent.

† Nu. 22. d 2. q. 7. ſecuti.

P

Iude. d † De pe. di 2. c. ſi enim §. rurſus.

† De pe. di 4. c. ſi refugientes.

Additio. ¶ In caplo. ij. vbi dicitur in poſtilla. Sed rudentibus. i. funibus Super illud verbum: Rudentibus. Gloſa rudētes ſunt funes quibus naute vela ſuſpendunt.

Pro.26.b

a Cōtigit eni illis τc̄. In ꝓuerbijs cū expoſitio/ne poſitū ē: Sicut canis q̄ reuertiť ad vomitū ſuū ita ſtultus q̄ iterat ſtulticiā ſuā. Et poſt aplus ad dit de ſuo. τ ſus lota in v.l. Canis cū vomit ꝓfe/cto cibū q̄ pectus deꝑmebat ꝓijcit: ſed cū ad vo/mitu3 reuertiť vñ leuiat⁹ fuerat rurſus occupatur. Sic q̄ neq̄tiā q̄ mētis inti ma ꝑmebat ꝯfitendo ꝓij/cit: poſt ꝯfeſſionē dū repe tit reſumit. Sus dū in lu/to lauať ſordidior reddiť Sic q̄ pctm̄ plāgit nec tñ̄ deſerit: pene grauiori ſe ſb̄ ijcit: q̄ τ ip̄a3 quā flēdo i/petrare potuit veniā ꝯtē/pſit: τ q̄ſi ī lutoſa aqua ſe/metip̄m voluit: q̄r dū fleti bus ſuis vite mūdiciā ſb̄/trabit: añ dei oculos ſor/didas ip̄as etiam lachry/mas facit. Ca. III.

† 50.di.c. hi qui.2.et 15.q.ſi.c hi qui.33.q.2 c. de his. De pe.di.3 c. ſunt aūt et.c. irriſor

b Hanc ecce vo. Ia3 b aliā eplam ſcripſi: ad repellēdos pſeu do. Et vt meā magnā ſol/licitudinē vob̄ oñdā: ecce ꝓ eadē cā hāc etiā ſcđam ſcribo eplam. c Ut me mores. Ut p illas eplas ſitis mēores eoꝝ ꝟboꝝ q̄ ego ip̄e pñs p̄dixi vobis. ꝟboꝝ dico acceptoꝝ a ſā/ctis ꝓphis q̄ auctoritate ſctōꝝ ꝓphaꝝ ꝯfirmanť: et ſitis mēores p̄ceptoꝝ ſan/ctoꝝ aploꝝ3: ne p̄cepta q̄ ſancti apli dederūt vobis dimittatis ꝓ p̄dicatiōe il loꝝ pſeudo: τ q̄ p̄cepta ſūt etiā dñi τ ſaluatoris: q̄r ip̄e dñs q̄ venit ſaluare nos hec p̄cepta īſtituit τ ſua/re p̄cepit. d Illuſores. Illudētes fidei τ ſpei xp̄i anoꝝ: q̄ tp̄s reſurrectio/nis futuꝝ ſibi fruſtra pro/mittāt: nō iuxͣ catholicā fi dem: ſ ſm̄ ꝓprias ꝯcupi/ſcētias ambulātes nouis petis gaudētes τ dicētes: vbi ē ꝓmiſſio: h̄ volūt vo bis īducere: vt oēs ꝓmiſ/ſiones de xp̄o vanas cre/datis q̄ſi nō ſunt ipleta in xp̄o q̄ d̄ illo p̄dicta ſūt in ꝓphis. Aut vbi ē aduētus eius: q̄ſi qđ ſignū d̄ aduētu eius poteſtis oñdere: q̄ſi nullus aduētus eſt futurus. Iō nō credūt futuꝝ aduētum: q̄r ex q̄ p̄res nr̄i dormierť. i. a tp̄e reſurrectiōis q̄ñ p̄res feſ ſi eū expectādo reqeuerūt. vbi p̄mū cepit p̄dicari reſurrectio mortuoꝝ: oīa curſus τ ordo oīu3 crea turaꝝ ſic pſeuerat: ſic̄ mō: τ nihil mutatū eſt ad te ſtimōiū aduēt⁹ ei⁹: τ h̄ ab īitio creature. Sic̄ fuit ī p̄ncipio mūdi ſic adhuc ē: τ iō nō credūt vllū ad/uētū futuꝝ. e Ubi ē ꝓmiſ. Paul⁹ ſcribēs theſ/ſalonicēſib⁹ coercet eos q̄ diē dñi inſtare autuma/bāt. Petr⁹ rep̄hēdit illos q̄ aduētū τ ꝓmiſſa dñi tardare aſſeuerāt. Uñ ꝯſtat oīb⁹ q̄ diligūt aduen tū ei⁹ mētē in hac opiniōe tēperātius cohibēdā: vt neq̄ vicinū citiuſq̄ aduētuꝝ diē dñi: neq̄ rurſum tardi⁹ hūc aduētare ſuſpicemur. S3 h̄ ſolū ꝓcure mus vt ſiue oci⁹ ſiue ſero adueniēs: p̄atos nos poſ ſit īuenire dū venerit. f Latet eni. Iō dicūt oīa eodē mō pſeuerare: q̄r vel vere neſciūt: vel fingūt ſe neſcire: vt vos decipiāt duo dei iudicia. alteꝝ p aquā qđ p̄teriijt: alteꝝ p ignē qđ reſtat. h̄ dic̄ latet eos q̄ celi. i. iſte humid⁹ aer τ turbulent⁹ de q̄ d̄r:

Hiere.8.c

Miluus in celo cognouit tp̄s ſuū. erāt p̄us. i. inť

B̄ p̄ores creatu.

erat illis non cognoſcere viā iu/
a q̄r p̄ter mala q̄ ſicut prius agūt p̄uaricatores ꝓmiſſionis ſunt.
ſticie q̄3 pōſt agnitionē retrorſu3
cōuerti ab eo qđ illis traditū eſt
ꝓbat auctoritate ſub ſpē canis q̄ ſunt nequā ſerui.
a ſancto mandato. Contigit enim
illis cōuenit illud veꝝ ꝓuerbiū vel illa pš libri q̄ cōtinet illud ꝓuerbiū.
illud eis veri ꝓuerbij: † Canis re
uerſus ad ſuū vomitū: τ ſus lota
in volutabro luti. Ca. III

b Hanc ecce vobis chariſſi/ a
b mi ſecundam ſcribo epi/ b
eplis — vobis qb⁹ ſcribo eplam
ſtolam in quibus veſtram excito
vt vos cōmoneā: τ vos alios cōmoneatis.
in cōmonitionem ſinceram mē/
c tem: vt memores ſitis eorum c
que predixi verboꝝ a ſanctis pro d
phetis τ apoſtoloꝝ veſtroꝝ p̄ce/
ptorū domini τ ſaluatoris. † Hoc e
a tp̄e antixp̄i: cuius iā ſūt iſti p̄cones
primū ſciētes q̄ venient in nouiſ
d ſimis dieb⁹ ī deceptiōe illuſores f
iuxta ꝓprias cōcupiſcētias ābulā g
e tes dicētes: Ubi eſt ꝓmiſſio aut h
a ex pte ſtultoꝝ nō ē ꝓmiſſio aut aduēt⁹: q̄r ex q̄ antiq̄ p̄res mortui ſūt: nihil videm⁹ mutatū ī mū do: neq̄ aliqđ īmutabiť niſi ſicut mō eſt
aduentus eius? Ex quo eni pa/ i
tres dormierūt: omnia ſic pſeue/ k
hic apls ex ſua pte
f rāt ab initio creature. Latet eñ l
a nullū iudiciū eē futuꝝ b alia trāſlatio celi erāt oli de aq̄ τ p aquā cōſtituiſti c alteri⁹ modi
eos hoc volentes: q̄ celi erant m n

Hanc ecce vob̄ cha. Poſtq̄3 apls remouit errorē circa p̄mū Ca. III xp̄i aduētū ꝯtingētē: h̄ ꝯñr docet p̄cauere errorē futuꝝ circa ſcđm ei⁹ aduētū. Circa qđ ſic ꝓcedit: q̄r p̄mo fideles īducit ad tenendū ſuā doctrinā dicēs: Hāc ecce vob̄ chariſſimi ſcđa3 ſcribo epla3 in q̄b⁹. ſ. p̄/ma τ ſcđa. b Ura3 excito in cōmonitionē. i. p monitionē charitatiuā. c Ut mēores ſitis eoꝝ q̄ p̄dixi ꝟboꝝ ſctōꝝ vt ea retineatis in mēte τ iplcatis ope. τ ſubdit cui⁹ ſūt ꝟba dicēs: d Prophetis τ aploꝝ vr̄oꝝ p̄cep/toꝝ dñi τ ſaluatoris. i. q̄ ꝟba ſūt dñi p̄cepta. nos aūt ſumus eius miniſtri denunciando vobis ip̄a. e Hoc p̄mū. Hic ꝯñr inducit ad p̄cauēdū erro/rē qui error p̄mo poniť τ ei⁹ motiua rō. ſcđo rōis excluſio. ibi: Latet enī eos. tertio veritatis deťmi/natio. ibi: Adueniet āt. Circa p̄mū dicit: Hoc p̄/mū ſciētes q̄ veniēt in dieb⁹ nouiſſimis. potiſſime circa antixp̄i tp̄a. f In deceptiōe illuſores. i. il/luſores ꝟitatis hñtes ꝟba cōpoſita ad decipiēdū. g Iuxͣ ꝓprias ꝯcu. ambulātes. i. ſm̄ delectabi/lia mūdi τ carnis viuētes. h Dicētes τc̄. Cir ca qđ ſciendū q̄ circa futuꝝ iudiciū fuit vn⁹ error a tp̄e aploꝝ. ſ. q̄ illđ iudiciū erat valde ꝓpinquū. quē remouet paul⁹ apls. ij. Theſſal. ij. dicēs: Ro/gam⁹ āt vos frēs vt nō cito moueamī a vr̄o ſenſu neq̄ terreamī q̄ſi inſtet dies dñi. Ali⁹ āt error ē to/taliť ꝯtri⁹. ſ. illoꝝ q̄ negāt iudiciū futuꝝ. τ ē error illoꝝ qui dixerūt diuinā ꝓuidentiā nō ſe extēdere ad act⁹ hūanos. τ etiā illoꝝ qui negāt īmortalita/tē aīe hūane. ad vtrūq̄ eñ errorē ſequiť iudiciu3 nō eſſe futuꝝ. errores aūt iſti renouabunť τ inua leſcēt circa tp̄a antixp̄i. τ p ꝯñs ꝯcluſio ſequēs de generali iudicio nō futuro. rō ꝟo motiua ip̄oꝝ ē ꝓpť curſum nature. qui a tp̄ib⁹ de quib⁹ nō ē mēo ria ꝓceſſit p reuelationes dieꝝ τ annoꝝ: ita q̄ nō fuit mūdi notabilis mutatio: nec ſilr̄ erit vt dicūt. τ h̄ eſt qđ d̄r: Dicētes vbi ē ꝓmiſſio aduētus ei⁹. q. d. nō pōt oñdi p aliqđ apparēs q̄ ſit xp̄s ventu rus ad iudicandū. nec p ꝯñs q̄ ipleturus ſit illas ꝓmiſſiones q̄s xp̄iani dicūt in eis iplere. ſm̄ q̄ d̄r Luce. xxj. His aūt fieri incipiētibus reſpicite τ le uate capita veſtra q̄m̄ appropinquat redēptio ve/ſtra. τ ſubdiť dicti ꝯfirmatio. cū d̄r: i Ex quo eñ p̄res dormierūt. antiquiſſimi. k Oīa ſic p ſeuerant. in ſuo curſu. τ eadem ratione ſic pſeuera bunt ſine tali mutatione que d̄r in iudicio futura. l Latet eñ. Hic ꝯſequēter poniť rōnis excluſio. in hac eñ rōne duo implicanť. vnū eſt q̄ nō fuit d̄ p̄terito notabilis mutatio: ex quo cōcludiť q̄ nec erit de futuro. Aliud ē q̄ ꝓmiſſiones facte xp̄ia/nis nō ſunt implete nec implebunť. τ ex tali retar datione impletionis arguiť iudiciū nō eſſe futuꝝ. ꝓpter quod beatus Petrus p̄mo excludit p̄mū. ſcđo ſcđm. ibi: Unū ꝟo. Primū aūt excludit tāq̄3 falſum p diluuium quod notabiliter mutauit mū dū ſubmergēdo oē viuū. p̄ter illa q̄ ſaluata fuerūt in arca: Geñ. vij. Terra etiā fuit notabiliť īmutata. nā añ ꝓferebat fruct⁹ plures τ meliores. ꝓpť qđ eſus carniū τ piſciū ꝯceſſus eſt poſt diluuium: Geñ. ix. τ ꝓ debilitatiōe hūane nature. igiť p hāc mutationē p̄mo dictum alioꝝ excludiť. τ ſcđo ꝓpoſitū ꝯcludiť. ibi: Celi āt. Circa p̄mū ſciendū q̄ lr̄a dupliciť ē exponēda ſm̄ duas expoſitiōes de formatiōe reꝝ τ eaꝝ diſti ctione: q̄s diffuſe poſui in p̄ncipio Geñ. Una ē q̄ materia omniū corpaliū excepto celo empyreo ꝓducta fuit p̄mo ſub vna cōmuni forma. ꝓpter qđ vocať pluribus noīb⁹. ſ. terra Geñ. j. In p̄ncipio fecit de⁹ celū τ terrā. ſm̄ Bedā eñ τ Strabū τ alios ſequētes hūc expoſitionis modū. p celum in telligiť celū empyreū. quod ſtatim factū angelis eſt repletū. p terram ꝟo materia corpaliū. vocať etiā abyſſus τ aq̄. ibidē tenebre erāt ſup faciē abyſ ſi τ ſpūs dñi ferebať ſup aq̄s: ſicut volūtas artificis ſup materiā de qua vult aliqua diſtincte formare: ita q̄ de illa p̄ma die formata ē lux. ſecūda die celū ſtellatū τ cryſtallinū ſup ip̄m. tertia die quattuor elemēta. Sciendum etiā q̄ beatus Petrus nō loquiť hic de aliq̄ celo niſi de aereo eo q̄ fuit purgatū p diluuiū aſcendēs. xv. cubitos ſupra cacumina montiū. de qua purgatiōe loquiť hic beatus Petrus. igiť ſm̄ hūc modū ſic exponiť lr̄a. Latet eñ eos. i. illos qui dicūt mutationē notabilē mūdi nō eſſe factā in p̄terito. Hoc. ſ. quod ſequiť poſtea: m Uolētes. q. d. hec ignorātia eſt affectata. quia poterant ſcire p ſacrā ſcripturā que loquiť de diluuio d̄ quo ſubditur: n Q celi erant p̄us. i. q̄ ante diluuium erat celū aereū. quod diciť celi in plurali ꝓpter eius duas ptes. ſ. ſupiorē q̄ tranſcēdit ca/cumina montiū: que cum celo reuoluiť motu diurno: vt habeť. j. Methau roꝝ. τ inferiorem que nō ſic reuoluiť ꝓpter impedimentum montium.

Pro.26.b

1.Tio.4.a 2.Tio.3.a

Et terra.

p̄iores creaturas mundi. vel p̄us.i.ante diluuiū. Et ꝙ terra erat p̄us ꝯſiſtens de aq̄.i.ꝑ remotionē aq̄:q̄ oꝑante v̄bo dei ꝯgregata ē in vnū ⁊ ita apparuit ari da:⁊ ꝯſiſtēs ꝑ aquā:q₂ diuīa diſpoſitiōe venis aq̄ꝝ eſt tota plēa:ſic̄ corp⁹ aīaliū ſanguīe:ne ariditate de ficeret:ſi irrigatio aq̄ d̄ficeret ꝑ q̄ duo.i.in q̄b⁹ duab⁹ ꝑtib⁹ aere ⁊ t̄ra:q̄ tūc erat mūd⁹ al teri⁹ modi q̄ȝ iſte ꝑn̄t:inūdat⁹ aq̄ diluuij. Nā ſuꝑiores ꝑtes non attigit diluuiū. Celi.a.q̄. nō ſūt ⁊ terra eodeȝ v̄bo dei repoſiti in eā formaȝ quā mō h̄nt ſunt reſ̄uati igni in meli⁹ cōmutāda .ī diē iu.⁊ ꝑditiōis īpioꝝ hoīm. ¶a Per q̄ ille t. mū.aq̄ inū.p. Perijt t̄ra q₂ ſb̄ merſa tāto tp̄e fructificare de ſtitit:p⁹ea etiā diſſilēȝ pleriſqȝ in loc̄ ab ea quā p̄us acceꝑat faciē recepit:ꝑierūt ⁊ celi ſ̄m ſpēs h⁹ aerꝭ. Occupauit eī aq̄ totā iſtā capacitatē vbi aues volitāt. Sūt ⁊ celi ſuꝑiores:ſ; vtꝝ ⁊ ipi ꝑituri ſūt igni:an hi ſoli q̄ etiā in diluuio ꝑiēr̄t:di ſceptatio ē aliq̄n ſcrupuloſior int̄ doctos. ¶b Unum v̄o h̄. Probato ꝙ iudiciū vere erit: oñdit q̄ȝ efficax fuerit. Si d̄r vob̄ a pſeudo:q̄d vultꝭ pote ſtis facere:q₂ tātū tp̄us reſtat vſqȝ ad diē iudicij:ꝙ ex lōgin q̄tate tēꝑis iudex ſcire mlt̄a n̄ poſſit:nō credatꝭ eis:q₂ q̄cq̄d pōt fieri mille annis ita videt ſic̄ illð q̄d fit vna die. Si dicūt mille ānis penitēdo n̄ aſſeq̄mī veniā delictoꝝ nō credatꝭ:q₂ vn⁹ dies v̄e pnīe tātū valet q̄ȝ tū mille āni:ſic̄ latroni. Si dicūt n̄ opꝫ tādiu labo rare:vna die poteſtꝭ reſpirare n̄ credatꝭ:q₂ mille āni laborꝭ n̄ pl⁹ ſufficiūt ad vitā q̄ȝ vn⁹ dies. Et q̄n̄q̄deȝ futuꝝ ē iudiciū. ḡ nolite ſeduci ꝑ pſeudo:q̄ dicūt vo bis ꝙ ⁊ ſi ſit futuꝝ iudiciū: nō tñ vob̄ timēdū:q₂ cū ſint tot cogitatiōes ⁊ tot act⁹ hoīm:ſi ſigillatī debeāt diſcuti:nō ſufficiēt milia ānoꝝ:cū in vno ſolo die di cat̄ futuꝝ iudiciū: ⁊ ſic multa poterūt latere iudicē. Sȝ nō lateat vos iſtud:ꝙ tātū valet apud deū vn⁹ dies ad agēdū aliq̄d:q̄ȝtū mille āni hoīb⁹ ad ſolā rē faciēdā. ¶c Sic̄ mille āni. In agnitiōe diuīe v̄tu tis ⁊ p̄terita ⁊ p̄ñtia ⁊ futura eq̄lit̄ p̄ñtia ꝯſtāt:⁊ q̄ lō ga nob̄ vel breuia vident̄ tēpoꝝ curricula eq̄lis ſunt ſpacij apud ꝯditorē tēpoꝝ:q̄ oīa eq̄lit̄ ⁊ magna ⁊ ꝑ ua ꝯſpicit. Iō h̄ cōmēorat apl̄s:vt cōicat eos q̄ dice bāt:vbi ē ꝓmiſſio aut aduētus eius:oñdēs deū ne quaq̄ȝ oblitū ſue ꝓmiſſionis aut aduētus. Sed cuȝ ita vnūquēqȝ diē ſeculi noſtri eterna ſua mēoria con templet̄ vt ānoꝝ mille circūitus:⁊ ita mille ānos vt vni⁹ diei ſpaciū ſine labore circūſpiciat. Mānifeſte in telligēdū ē:ꝙ ipoꝝ q̄ȝ dieꝝ ⁊ ānoꝝ oīum finē certiſ ſime nouerit:⁊ abſqȝ vlla dubitatiōe h̄ q̄ȝ p̄nouerit: quando aduentus ipius claritas reuelanda:q̄n ꝓ miſſa ſanctis ſint reddēda p̄mia. vnde ⁊ recte ſubiū gitur: Non tardat ⁊c̄. ¶d Non tardat do. Et q₂ omnia videt poteſtis credere ꝙ dñs nō tardat pro miſſis implendis:q₂ nondū eſt tp̄s implēdi:ſ; tēꝑe q̄ p̄uidit implēda implebit. Sed iō differt:vt electorū ſummā quā p̄uidit p̄us adimpleat. vñ in apocalyp Apo.6.c ſi: Et dictū ē illis vt reqeſcerēt adhuc modicū tēpus donec compleantur cōſerui eoꝝ. ¶e Celi magno. Allego. Allego. Celi.i. ſancti ſi quid in eis purgandum eſt ꝑ ignem purgabuntur. ¶f Elementa. Quattuor: quibus mūdus ꝯſiſtit:ille maximus ignis abſumet. Nec cuncta in tm̄ abſumet:vt non ſint. Sed duo in totum conſumet:duo v̄o in meliorem reſtituet faciē. vnde in ſequētibus:nouos celos ⁊ nouā terrā:⁊ ꝓ miſſa ipius expectam⁹ ⁊c̄. Uel: Elemēta ſancti qui fuerūt alijs

p̄rius ⁊ terra de aqua ⁊ ꝑ aquaȝ a b c

a ſ duo.i.in quibus ꝑtibus aere ⁊ terra

a cōſiſtens dei v̄bo:ꝑ q̄ꝫ ille tunc d e

ſ pollut⁹ pctis hoīm ꝑ aquā purgatus eſt

mūdus aqua inundatus perijt. f g

ſ p⁹ diluuiū ⁊ coinq̄nāt̄ pctis reſeruati ſūt vt pur h

Celi autē qui nūc ſunt et terra eo i k

ḡet̄ ꝑ ignē cū ſuis mal'hītatorib⁹ in die iudicij

dem verbo repoſiti ſūt igni reſ̄r l m

uāti in diē iudicij:⁊ ꝑditionis im n o

b pioꝝ hominum. Unum v̄o hoc p

nō lateat vos chariſſimi:†q₂ vn⁹ q

c dies apud dñm ſicut mille āni:et

d mille anni ſicut dies vn⁹. Nō tar r

dat dñs ꝓmiſſioneȝ ſuā:ſicut q̄ s

daȝ exiſtimāt. Sȝ patient er agit t

a ſ vt vos in v̄tutib⁹ creſcatis b ſ ⁊ vt alij q̄ cō uertēdi ſunt conuertant̄

propter vōs:nōlens aliquos pe v x

ſ vel reſipiſcere

rire ſed oēs ad penitētiā reuerti.

ſ n̄ tardat ſȝ poti⁹ b ſ iprouiſ⁹ rapiēſ ad iudiciū

†Adueniet aūt dies dñi ſicūt fur y z

a ſ q̄ i diluuio trāſiēr̄t:q₂ tātū aſcēdet iudicij ignis q̄ȝtū aſcēdit aq̄ diluuij b ſ iuoluētis ignis.

c ſ in aliam formam.

e ī q̄uo celi magno ipētu trāſiēt: a b

f elementa vero calore ſoluentur: c

a ¶ Et terra.i.elemētū terre. ¶b De aq̄.i.de iformi materia q̄ noīat̄ aq̄ vt dictū ē.⁊ de illa facta ſunt elemēta vt dictū ē. ¶c Et ꝑ aquā ꝯſiſtēs. q₂ ꝑtib⁹ terre admiſcent̄ aq̄:vt terra hēat ꝯtinuatiōe ⁊ ꝯſiſtētiā.alit̄ eē̄ reſolueret̄ in pulueres. ¶d Dei v̄bo.ſupple facta ſūt iſta:vt pꝫ Gen̄.j. d ¶ Per q̄.ſ.tria elemēta p̄dicta aerē aquā ⁊ terrā. ¶e Ille t.mū.i.tp̄e noe. ¶f Aq̄.ſ.diluuij. ¶g Inūdatus.a ſordi bus factꝭ ī mūdo ſenſibili. ¶h Perijt.q₂ oīa viuētia fuerūt mortua exceptꝭ ſaluatis ī arca. Elemēta etiā fuerūt deteriorata. Q₂ aūt dilu uiū ꝓceſſit ex trib⁹ elemētis p̄dictꝭ pꝫ Gen̄.vij. vbi d̄r: Rupti ſunt oēs fonteſ abyſſi magne.i. oceani:q₂ cauernoſitates terre ītra q̄s ꝯtinet̄ mare:rupte fuerūt: ⁊ ſic aq̄ maris effuſe fuer̄t ſuꝑ terrā hītabilē:ex q̄ pꝫ ꝙ ꝑ aquā ⁊ terrā fa ctū ē diluuiū. Silr̄ ꝑ aerē.nā ibi ſubdit̄: Et fa cta ē pluuia ſuꝑ terrā.xl.dieb⁹ ⁊.xl.noctib⁹:⁊ ſic magna ꝑs aeris ꝯuerſa fuit in aquā. Alia v̄o expoſitio accipit̄ ſ̄m dictū hebreoꝝ ⁊ plu riū doctoꝝ catholicoꝝ q̄ dicūt a p̄ncipio crea tionis oīa corꝑalia q̄ȝtū ad p̄ncipales mūdi ꝑ tes.ſ. corꝑa celeſtia ⁊ q̄ttuor elemēta fuiſſe ſit̄ ꝓducta ſb̄ formis ſuis ſubſtātialib⁹ ab inuicē diſtīctis:⁊ formatio ſeu diſtīctio eoꝝ q̄ deſcri bit̄ in p̄ncipio Gen̄. Facta p̄ma die ſcd̄a tertia ⁊ q̄rta nō accipit̄ niſi ſ̄m ꝓprietates ⁊ q̄litateſ accidētales:ſic̄ d̄r aliq̄s hō fieri q̄n ꝑuenit ad etatē adultā: ⁊ h̄ ꝓpt̄ debitā q̄ȝtitatē ⁊ robur corꝑis ⁊ ſilr̄ia q̄ tūc attingit:⁊ tñ nō ſunt niſi ꝓ prietates accidētales:q₂ ſ̄m ſuā ſubſtātiā fa ctus ē hō a p̄ncipio vnionis aīe cū corꝑe: ⁊ ſic lux q̄ d̄r facta p̄ma die ē ipa claritas ſolis/que eſt eius q̄litas. Q₂ aūt dicit̄ ſol fieri tertia die hoc eſt ſ̄m motum eius ꝓpriū ab occidente in orientē. Celum v̄o quod dicit̄ factū ſecunda die.i.corpora celeſtia:hec factio accipitur ſ̄m ſoliditatem tunc eis datā ſ̄m hebreos. ſ̄m ali os v̄o eſt virtus influendi in inferiora q̄ tunc fuit eis data. ſimiliter formatio elementorum ſeu diſtinctio facta fuit tertia die ſ̄m ꝓprieta tes accidentales. nam ante diem tertiam ele mentum aque non habuit debitam denſitatē ſed vaporaliter eleuabat̄ ꝑ totum aeris ſpacium:⁊ ſic vnum elementum nō videbat̄ ab alio diſtī ctum. nec ſimiliter terra:quia erat aquis cooꝑta:ſed tūc aque fuit data debita dēſitas:⁊ ſic occupauit minorē locū:⁊ facte fuerūt ꝯcauitates in terra vbi recepta fuit vna ꝑs elemēti aq̄:⁊ ſic remāſit diſcooꝑta vna ꝑs terre aq̄s ꝓ hītatiōe hoīm ⁊ aīaliū:⁊ aer apparuit ī ſua trāſparētia:ſic̄ pleni⁹ dixi in p̄ncipio Gen̄.⁊ ſ̄m h̄ exponēda ē ſic lr̄a h̄.cū d̄r: Celi erāt p̄us.i.due ꝑtes aerꝭ ſuꝑior ⁊ īferior. Et terra.i.elemētū terre. De aq̄ for mata mō dicto:q₂ ꝑ dēſitatē aq̄ ⁊ receptionē eius ītra ꝯcauitates terre apparuerūt elemēta diſtīcta. cet̄a exponant̄ ſic̄ p̄us. ¶i Celi. Hic ex di ctis ꝯcludit ꝓpoſitū:arguēs a ſilī ꝙ ſic̄ mūd⁹ fuit īmutat⁹ ꝑ aquā tēꝑe noe:ſic adueniēte iudice īmutabit̄ ꝑ ignē ꝯflagratiōis:q̄ ſ̄m doctores catholicos tātū aſcēdet q̄ȝtū aq̄ diluuij aſcēder̄t:⁊ h̄ ē q̄d dic̄: Celi āt q̄ nūc ſūt.i.ſuꝑior ꝑs aerꝭ ⁊ īferior. ¶k Et t.i.elemētū terre:ꝑ q̄d etiā in telligit̄ elemētū aq̄ eo ꝙ nō ē totalit̄ ſeꝑatū a terra:ſ; ꝑtes aliq̄ aq̄ cōmi ſcent̄ ꝑtib⁹ terre ⁊ aliq̄ ītra ꝯcauitates ei⁹ ꝯtinent̄:vt dictū ē. ¶l Eodē ver.diuīo. ¶m Repoſiti ſūt.i. ꝯſ̄uati.q̄m ſi v̄t⁹ dei ꝯſ̄uās ab eis re traheret̄:ī nihilū redigerent̄. ¶n Igni re.ī d.iu.i.tūc ꝑ ignē purgādi. o ¶ Et ꝑ.im.ho.tūc eī corꝑe ⁊ aīa dānabunt̄. ¶p Unū v̄o.h̄ excludit ſcd̄m motiuū ð retardatiōe īpletionū diuīoꝝ ꝓmiſſoꝝ:q₂ nō ē retarda tio ex ꝑte dei:lȝ nob̄ videat̄.ꝓpt̄ q̄d d̄r: ¶q Quia vn⁹ di.a.dñm ſi.mil. an.apð nos.ſic āt loquit̄ Petr⁹ ſ̄m ꝙ d̄r pſ̄.lxxxix. Mille āni añ ocu los tuos tāq̄ȝ dies heſterna q̄ p̄terijt.ꝑ millenariū eī ītelligit̄ q̄ȝtacūqȝ reuolutio tēpoꝝ q̄ modica ē ⁊ nulli⁹ momēti cōꝑata diuīe et̄nitati.ꝓpt̄ q̄d rñdēdo eoꝝ argumēto ſubdit: ¶r Nō tar.d.ꝓ.i.in redditiōe ꝓmiſ ſoꝝ nō tardat vltra debitū. ¶s Sic̄ q̄.exi.erronee ꝓpt̄ h̄ negātes futuꝝ iudiciū:vt p̄dictū ē. ¶t Sȝ pa.agit.iudiciū differendo. ¶v Propt̄ vos.vt iuſti.ſ.ī merito ꝓficiāt:⁊ mali ꝑ pnīaȝ redeāt.iō ſeq̄t̄: ¶x No lēs ali.pe.q̄ȝtū ē ex ſe. ¶y Adueniet. Poſtq̄ȝ excluſit errorē circa iudi ciū futuꝝ:h̄ ꝯñr determiat v̄itatē.⁊ p̄mo ponit̄ h̄ determiatio. ſcd̄o ſubdit̄ vtil' monitio.ibi: Cū igit̄ h̄. tertio doctrine pauli approbatio.ibi: Sic̄ et chariſſim⁹. q̄rto ꝯcludit̄ ītēta ꝯcluſio.ibi: Uos igit̄. Circa p̄mū d̄r: Ad ueniet āt dies dñi.i.dies iudicij:q̄ d̄r dies dñi:q₂ tūc in oīb⁹ fiet volun tas ei⁹ in punitiōe maloꝝ ⁊ p̄miatiōe bonoꝝ:⁊ ſubdit̄ mod⁹ veniēdi cū d̄r: ¶z Sic̄ f.i.repēte ⁊ ex iprouiſo:ſic̄ d̄r Matth.xxiiij. De die aūt illa ⁊ hora nēo ſcit ⁊c̄. ¶a In q̄ celi.i.ſuꝑior ꝑs aeris ⁊ īferior. ¶b Ma gno im.trā.a ſtatu in q̄ nūc ſūt ꝑ ipetū ignis ꝯflagratiōis. ¶c Elemen ta v̄o ca.ſol.q.d.nō ſolū aer ſ; etiā elementa igne purgabunt̄.

Ezech.xx (next to “ꝓducta ſb̄ formis ſuis ſubſtātialib⁹ ab inuicē”)

i.c.e.5.a (next to “hoc eſt ſ̄m motum eius ꝓpriū ab occidente in”)

Apo.3.a (next to “orientē. Celum v̄o quod dicit̄ factū ſecunda”)

Glo. ordi.

N fuerũt alijs materia bñ operandi: p tpale ſupplicium ſoluentur in melius. a Nouos celos. Nõ ait alios: ſ veteres et antiq̃s in meli⁹ cõmutãdos. vñ Dauid: Ipſi peribũt tu au. p. ꝛ oĩa ſic̃ veſti. vete. ꝛ ſic̃ op. mu. eos ꝛ mu. Que mutabũt. Cõſtat ꝓ certo: q2 ↄſumpti p ignẽ: mox abeũte igne gratiorẽ reſumẽt ſpeciẽ. de igne ꝛ aq̃ nihil tale habemus: q̃n potius habem⁹ i apocalypſi. Et mare iã nõ ẽ. habemus ꝛ in ꝓphetis: Lux lucerne non lucebit tibi amplius. b Et ꝓmiſſa ꝛc̃. Alleg. Nolite credere illis q̃ dicunt nihil eſſe ĩpletũ de oĩbus q̃ de natiuitate xp̃i ꝓmiſſa ſunt dicentes: vbi ſunt noui celi: ꝛ noua terra q̃ ꝓmiſſa ſũt. nouos celos credim⁹ illos ĩ q̃bus iuſticia inhitat. ꝛ nouã terrã: illos q̃ ferũt fructũ nouitatis: ꝛ hos dicim⁹ ꝓmiſſa dei. vł nos in quib⁹ iuſticia hitat: ꝛ veritatẽ ſcimus celos. i. ſctõs expectamus nouos futuros: ꝛ terrã nouã: q2 ꝓmiſit. c In q̃bus. Id ẽ quo tpe futuri ſeculi iuſticia habitat: q2 tũc cuiq3 fideliũ ꝓ mõ certamis corona reddet iuſticie: qđ in hac vita fieri nõ põt. d Et. Id ẽ: A dño. ille ſol⁹ pfecte mũd⁹ eſt: q̃ diuino iudicio mũdus ẽ. humana ſepe fallunt iudicia. e Satagite ĩmacu. ꝛ in. He ſunt vigilie de quib⁹ đr: Bti ſerui illi q̃s cum venerit dñs ĩuenerit vigilantes. Vigilat q̃ ſe a ſordibus ĩmunẽ cuſtodit. q̃ q̃tũ in ſe ẽ cũ oĩb⁹ hoĩb⁹ pacẽ h3: q̃ oĩs illecebras carnis ſpũs regimini ſubdit: in ſcip̃o pace feliciſſima vtẽs. f Frat noſter pau. Paulũ ilł ſcripſiſſe dic̃: In q̃ oñdit: q2 ꝙ paulus q̃buſdã ſpãliter ecclĩjs ſcripſit: oĩb⁹ eccleſijs q̃ ſunt p orbẽ generalit̃ ſcripſit. Petrus ſapĩam pauli laudat. Paulus de ſe dic̃: Ego ſum minimus apłoꝝ: qui nõ ſum d. v. a. q. p. ſ. e. Paulus ꝓ p̃ori ſe in fidelitate humiliat: ꝛ alioꝝ apłoꝝ innocentiã p̃fert. Ecce p̃m⁹ apłoꝝ oblitus ſui p̃mat⁹ ꝛ dataꝝ ſibi clauiũ datã paulo mirat̃ ſapĩa3: q2 mos eſt electoꝝ vt magis alioꝝ q̃3 ſuaſ mirent̃ ꝟtutes: ꝛ p has ſe ad ꝓfectũ excitẽt. g Difficilia. In epiſtolis pauli q̃ depꝛauant̃ ab hereticis dic̃: maxĩe illa q̃b⁹ de gr̃a dei loquit̃: q̃ iuſtificat ĩpios. i. ex impijs facit iuſtos. Dic̃ eñ: Vbi abũdauit pctm̃ ſupabũdauit gr̃a. nequis deſperaret de cõmiſſis pctĩſ. heretici ita interp̃tant̃ ꝙ ſuadeat plura facere pctã: vt potiora p h̃ recipiãt bona. Cõtra q̃s Petrus ſbiũgit: Vos igit̃ fra. p̃ſciẽtes: q2 ĩſipiẽtes mł̃tipharios ĩtroducent errores. Quidam iudicium futurum negantes: quidam diuĩa eloquia falſantes: quidam male interpretantes: quidam luxurie frena laxantes: et alia multa. h Depꝛauant. Nullus veteris vel noui teſtamenti liber. in quo heretici aliquid non peruerterint: vel demendo: vel addendo: vel mutando: vnicum remedium indoctis humili ſtabilitate verbis doctorum auditum prebere: quam ſtabilitatem: quia heretici non habent vento ſuperbie quaſi palea leuis de eccleſia tolluntur: vnde ad ſuam ipſorum perditionem.

Finit ep̃ła ſecunda Petri apoſtoli.

Marginal references: Pſ. 101. — Apo. 21. a — Ibi. 18. g — Allego. — D — Luc. 12. e — 1. Coꝛ. 15. b — Ro. 5. d

Epiſtola

terra aũt ꝛ oĩa q̃ in ip̃a ſunt exu/ a
a ſ q̃nquidem in tãto iudicio, mali in peius: boni in melius ſunt mutandi
rentur. Cũm igitur hec omnia b
diſſoluenda ſint: quales oportet c
ſ in bonis
vos eſſe in ſanctis conuerſationi
ſ ad alios ſ p ſpem
bus ꝛ pietatibus expectantes ꝛ d e
ſ bñ agẽdo ſ vt tales ſitis ꝓpter q̃s ſaluandos dñs veniat ad iudiciũ ſ iudicij
properantes in aduentũ diei do f g
mini: p quem celi ardentes ſoluẽ h
tur: ꝛ elemẽta ignis ardore tabe/
ſ priora deficiẽt: ſed
a ſcent: † Nouos ꝟo celos ꝛ noua3 i
b c d terrã ꝛ ꝓmiſſa ip̃i⁹ expectam⁹: in k l
ſ q2 dies dñi venit
quib⁹ iuſticia hitat. Propter qđ m
e chariſſimi hec expectãtes: ſatagi n
a ſ a venialibus in corpe. b ſ a criminalibus in mẽte c ſ ab eo vel ad honorem eius venientis ꝛ pulſantis.
te immaculati ꝛ iuiolati ẽi inue/ o p
ſ pacificati remiſſis peccatis
niri in pace: et domini noſtri ieſu q
ſ ne putetł ꝙ tardet ꝓmiſſionẽ dñs: ſ3 itelligite ꝙ iõ lõganimit̃ expectat dñs vt plures ſaluent̃
xp̃i longanimitatem ſalutem ar/ r
f bitramini: ſicut ꝛ chariſſim⁹ fra/ s
ter noſter paulus ſecundum da/ t
tam ſibi ſapientiã ſcripſit vobis:
ſ ipſe paulus
ſicut ꝛ in omibus ep̃łis: loquens v
a ſ ep̃łis b ſ q̃ ego p̃dixi vobis vt hec faciatis q̃ docui. c ſ ep̃łis pauli.
in ẽis dẽ his in q̃bus ſunt que/ x y
ſ ſine lumĩe iuſticie
g dã difficilia intellectu: q̃ indocti z
ſ mẽte: q2 int̃ doctos dõcc erudiant̃ nõ pmanẽt.
h ꝛ inſtabiles depꝛauant: ſicut ꝛ ce a b
teras ſcripturas ad ſuam ipſorũ c d
perditionem. Vos igitur fratres e
ſ hec
p̃ſcientes cuſtodite: ne inſipiẽtiũ f g
errore traducti excidatis a pro/ h
ſ fidei ſ ſed potius
pria firmitate. Creſcite ꝟo in gra i
tia ꝛ cognitione domini noſtri ꝛ k
chriſti ieſu ſaluatoris. Ipſi glo/ l
a ſ inter q̃tidianas aduerſitates b ſ ꝛ maxime cũ diu deſideratus videbit̃
ria ꝛ nũnc ꝛ in diẽm eternitatis.
Amẽ. Finit ep̃ła ſcđa petri apłi.

Nico. de lyra

a Terra aũt ꝛc̃. i. nõ ſolũ terra ſ etiã oĩa q̃ in ip̃a ſũt facta ꝛ đ ip̃a ꝓducta exurẽt̃. b Cũ igit̃ h̃. Hic ex dictł ſbdit̃ vtił monitio: q2 ſi tãta diſtrictio iudicis apparebit ĩ ſenſibilib⁹ elemẽtł: hoĩes meriti et demeriti boni ꝛ mali capaces: debẽt eẽ ſolliciti ꝙ ſint ĩ aduẽtu iudicis p̃pati. ꝛ h̃ eſt qđ đr: Cũ igit̃ hec oĩa elemẽta diſſoluẽda ſint: mõ dicto. c Quales optet vos eẽ in ſctis ↄuerſatiõib⁹. ad voſip̃os. d Et pietatibus. ad ꝓxĩos. q. d. optet vos eẽ multu3 in talib⁹ p̃patos. e Expectãtes. cũ ſecuritate. f Et ꝓperãtes. cũ hilaritate. g In aduentu diei. ſ. extremi iudicij: ſic̃ dic̃ ſaluator Luce. xxj. His aũt fieri incipientib⁹ reſpicite ꝛ leuate capita vr̃a. i. exhilarate corda: vt exponit Grego. homelia. j. Per quem. ſ. aduẽtum diei iudicij. h Celi ardẽtes. exponat̃ vt. ſ. i Nouos ꝟo celos ꝛc̃. nõ dic̃ alios ſ3 nouos. i. eoſdẽ ſubſtãtia in melius tñ ĩmutatos ꝛ ſic ĩnouatos. k Et ꝓmiſſa ip̃ius. Eſa. lxv. Ecce ego creo celos nouos ꝛ terram nouã. l In quibus iuſticia habitat. i. habitabit: ꝛ loquit̃ de futuro p modũ p̃teriti ꝓpt̃ certitudinẽ ꝓphetie: q2 tũc oĩa ad linea3 iuſticie reducent̃. ideo ↄcludit: m Propt̃ qđ chariſſimi hec expectãtes. ſc3 iuſtã retributionẽ ꝓ meritis vel demeritł. n Satagite ĩmaculati. a pctĩs carnalib⁹. o Et inuiolati. a ſpũalib⁹. p Inueniri in pace. ↄſcĩe. q Et dñi nr̃i lon. i. remuneratiõis veſtre ab ip̃o dilationem. r Salutẽ arbitrami. i. reputate ad augmentũ p̃mij vr̃i ꝛ meriti. s Sic̃ ꝛ cha. Hic ↄñr ponit̃ doctrine pauli approbatio cui pſeudo apłi detrahebãt dicẽtes ꝙ nõ erat apłs eo ꝙ nõ fuerat cũ xp̃o ſicut alij. ꝛ iõ dicebãt doctrinã ei⁹ nõ eſſe recipiẽdã vt apłicã. ſcđo dicebãt eã ↄtinere erronea puertẽtes ei⁹ intellectũ. ꝟbi gr̃a. Ex eo ꝙ dic̃ Ro. v. Vbi abũdauit delictũ ſupabũdauit ꝛ gr̃a: dicebãt eũ ĩducere hoĩes ad frequẽtationẽ pcti: vt ↄſeq̃rent̃ augmentũ gr̃e: qđ nõ ẽ veꝝ: ſ3 intẽdit ibi dicere ꝙ ſic̃ tpe legis moſaice pctm̃ abundabat eo ꝙ ip̃a oñdebat pctm̃: ſ3 nõ ſanabat. ſic p xp̃m ſub lege factum gr̃a abũdat. ideo đr Ioh. iiij. ꝙ ſalus ex iudeis ẽ. Igit̃ Petr⁹ apłs vtrũq3 remouet. vñ p̃mo oñdit paulũ eſſe veꝝ apłm noĩans ip̃m frẽ3 chariſſimũ dicẽs: Sic̃ ꝛ chariſſim⁹ ꝛc̃. ſcđo oñdit ei⁹ doctrinã eſſe ſctãm dicẽs: t Scđm datã ſibi ſapĩam a deo ſcripſit voƀ. nõ inſtinctu ꝓprio ſ diuino: oñdit etiã ip̃m eſſe ↄformẽ ſue doctrĩe dicẽs: v Sic̃ ꝛ in omnibus epiſtolis loquens in eis. ſ. epiſtolis. x De his. i. de eiſdem de quibus ſcripſi vobis. ſ. đ veritate fidei catholice ꝛ de p̃paratione ad futurum iudiciũ: ſicut p3 in epiſtolis Pauli in pluribus locis. y In quibus ſunt quedam difficilia ĩtellectu. maxime rudibus. ideo ſubditur: z Que indocti. in ſacris ſcripturis. a Et inſtabiles. in fide ꝛ moribus. b Depꝛauant. male interp̃tãdo. c Sicut ꝛ ceteras ſcripturas. ſ. euangelij ꝛ ꝓphetarum quas iudei ꝛ heretici corrũpunt. d Ad ſuã ip̃oꝝ damnationem. vt dictum eſt. ſ. ca. p̃cedenti. e Vos igitur. Hec eſt vltima pars in qua ↄcluditur intentum: Vos igitur fratres p̃ſcientes: iudicem eſſe venturum ꝛ fallacias hereticorum. f Cuſtodite. i. diligenter cauete. Quod ſequitur in aliquibus libris: Voſmetip̃os. non eſt de textu. g Ne inſipientium errore traducti. i. extra regulam fidei ducti. h Excidatis a ꝓpria firmitate. fidei ꝛ morum. i Creſcite ꝟo in gratia. merendo eius augmentum per opa bona. k Et in cognitione domini noſtri ieſu xp̃i. i. vt magis explicite cognoſcatis articulos fidei ꝛ beneficia ieſu chriſti. l Ipſi gloria ꝛ nunc ꝛ in diem eternitatis, id eſt ſine fine. Amen.

Marginal reference: Apo. 21. g

In capitulo.iij. vbi dicit in poſtilla. Circa primum ſciendum ꝙ littera hec dupliciter eſt exponenda.

Additio. Sicut dictū fuit in additione ſup Geñ.p̄mo ꝓpter varietates opinionum circa formationem rerum et earun diſtinctionem nō eſt varianda expoſitio lr̄alis ſacre ſcripture de ꝑductione rez q̄ in illo capl'o tradit: idē dicendū eſt de expoſitiōe ꝟboꝝ bt̄i Petri in h̄ loco cū dr̄: Latet ei eos ⁊c̄. qđ nō depēdet ex varietate opinionū p̄dictaꝝ: ſ ꝓp̄a expoſitio hui⁹ ſat' h̄r in Glo. vbi ſup illud ꝟbū: Latet ei eos h̄ volētes ꝙ erāt celi p̄us ⁊c̄. ſic dic̄: iō dicūt oīa pſeuerare eodē mōꝛ qꝛ vl' ꝟe neſciūt vl' fingūt ſe neſcireýt noſ decipiāt: duo dei indicia alteꝝ p ignē qđ reſtat h̄ dic̄: Latet eos ꝙ celi.i. iſte aer hūid⁹ ⁊ tp̄s đ q̄ dr̄: Dilu⁹ i celo cog̃uit tp̄s ſuū. Erāt p̄us.i. int̄ p̄ores creatas mūdi. Vl' p̄us.i. an diluuiū. Et ꝙ terra erat p̄us ꝯſiſtēs đ aq̄.i.p remotionē aq̄: q̄ opante ꝟbo dei ꝯgregata ē i vnū ⁊ ita appuit arida. Et ꝯſiſtēs p aquā: qꝛ diuia diſpoſitiōe venit aq̄ꝝ ē tota plēa: ſic̄ corp⁹ aīal' venaꝝ ſanguīe ne ariditate deficeret: ſi irrigatio deficeret aq̄ꝝ p q̄ duo i duab⁹ ptib⁹: aer ⁊ t̄ra q̄ tūc erāt i vndis alteri⁹ mōi q̄ȝ iſte. Perijt inūdata aq̄ diluuij. Nā ſuꝑiores ptes ñ attigit diluuiū. Celi āt q̄ nūc ſūt ⁊ t̄ra eodē ꝟbo dei repoſiti: in eā formā quā mō hñt. Sūt reſuati igni. in meli⁹ cōmutādi. In die iudicij. hec in Glo. q̄ ꝓp̄ia ē ⁊ ꝯſona lr̄e: nec indiget introductione variaꝝ opinionū: vt patet bene ꝯſideranti. Hiere.s.c

Glo. ordi.

a Sup q̄ re cum p or. ad pa. ⁊c̄. De q̄ ſic loquit̄ Hieroñ. Papias iohis auditor hieropolitan⁹ ep̄us in aſia q̄nq; tm̄ ſcripſit volumina: q̄ p̄notauit explanationū ſermonū dñi. In q̄b⁹ cū ſe in p̄fatiōe aſſerat: nō varias opiniones ſeq̄: ſ aplos h̄re auctores. ait: Cōſiderabā q̄d Andreas: q̄d Petr⁹ dixiſſent: q̄d Philipp⁹: q̄d Thomas: q̄d Jacob⁹ q̄d Johes: q̄d Matthe⁹ Vl' q̄d ali⁹ q̄libet diſcipuloꝝ dñi: Quid etiā Ariſtiō ⁊ ſenior iohānes diſcipuli xp̄i loq̄bant̄: Non em̄ tātū mihi libri ad legendū ꝓſunt: q̄ȝtuz viua vox ⁊ vſq; hodie in ſuis auctorib⁹ pſonās. Ex q̄ apparet in ip̄o cathalago nominuȝ: aliū eſſe iohez q̄ int̄ aplos ponit̄: Aliū eſſe ſeniorē iohem quē poſt Ariſtionē enūerat. Hoc aūt diximus ꝓpter p̄orē opinionē: quā a pleriſq; retulimus traditā in duas poſteriores epl'as Johis: non apoſtoli eſſe: ſed p̄ſbyteri.

In p̄ncipio epl'e ad cōmēdationē ſermonis diuinitatē ⁊ hūanitatē xp̄i deſignat: in q̄ charitatē dei ad hoīes ⁊ ſuā ad illos q̄bus ſcribit: īſinuat. Scripſerat Johes euāgeliū aduerſus dogmata hereticoꝝ: q̄ de ꝟbi et̄nitate male ſentiebāt ⁊ male p̄dicabāt: ſcribit etiam epl'am aduerſus eorundē hereticoꝝ ſtulticiā: in q̄ de fidei ⁊ charitatis pfectione agit: vt intelligamus q̄d credere: q̄d diligere debemus. Multi enim prauis dogmatib⁹ inducti: de ſinceritate fidei et charitatis nō bñ intelligebāt: dicebant em̄ opa eſſe charitatis crebro ꝯuiuari: luxuriari: conſentire vitijs alienis: ꝯdicentes cōicare paſſionib⁹ xp̄i: ⁊ ceteris q̄ īplent̄ p charitatē dei ⁊ pximi.

Incipit epl'a p̄ma beati Johānis apoſtoli. Capl'm I

b Quod fuit ab initio. In ꝟbo eſſe deitatis qđ audiuimus p legē ⁊ ꝓphas: qđ vidimus ſenſibilit̄ hominē venientē: qđ pſpeximus: diuinitatē aduertētes in homine et man⁹ ꝯtrectauerūt: de ꝟbo vite. nō fortuitu ꝯſentiētes ei q̄ in carne viſus: ſȝ cū multa ꝯtrectatione pſcrutātes ſcripturas phibentes teſtimoniū de ip̄o ꝟbo. Qđ vidit aliq̄s nūciare pōt alijs: qđ pfecte cōſpexerit: aliq̄ñ nō pōt explicare ꝟbis. b Ab initio. Fuit ab initio dei filius. ſed eundem in carne viderunt et audierunt diſcipuli.

Et manus

Ex libro de viris illuſtribus p̄fatio ſancti Hieronymi in epiſtolas canonicas Johannis.

Johānes apl's quē ieſus dilexit plurimū filius ȝebedei: frater Jacobi apl'i: quē herodes poſt paſſionem dñi decollauerat: nouiſſimus oīum ſcripſit euāgeliū: rogatus ab aſię ep̄is aduerſus cherinthū aliosq; hereticos. Et maxime tūc Ebionitaꝝ dogma cōſurgēs: q̄ aſſerūt xp̄m ante mariā nō fuiſſe. Vñ etiā cōpulſus ē diuinā eius natiuitatē edicere. Sȝ ⁊ aliā cauſam huius ſcripturę ferūt. Qđ cum legiſſet Matthei Marci ⁊ Luce volumina: ꝓbauerit q̄dem textū hiſtorię: ⁊ vera eos dixiſſe firmauerit: ſȝ vnius tm̄ anni in q̄ paſſus ē poſt carcerē iohānis hiſtoriā texuiſſe. Pręter miſſo itaq; āno cui⁹ acta a trib⁹ expoſita fuerāt: ſuꝑioris tp̄is anteq̄ȝ iohes clauderet̄ in carcerē geſta narrauit: ſicut manifeſtū eſſe pōt his q̄ q̄ttuor euāgelioꝝ volumina legerint: q̄ res diaphoniam q̄ videbat̄ iohannis eſſe cū cęteris tulit. Scripſit autē vnā epl'am: cui⁹ exordiū hoc ē: Qđ fuit ab initio qđ audiuim⁹ ⁊ vidimus oculis nr̄is: qđ pſpexim⁹ ⁊ man⁹ nr̄ę tractauerūt de ꝟbo vitę: q̄ ab vniuerſis eccl'iaſticis ⁊ eruditiſſimis viris cōprobat̄. Reliq̄ aūt duę q̄ꝝ p̄ncipiū eſt: Senior electe dñe ⁊ natis ei⁹ ⁊ ſequens Senior Caio chariſſimo: quē ego in veritate diligo ⁊c̄. Johis p̄ſbyteri aſſerunt̄ cui⁹ ⁊ hodie alteꝝ ſepulchꝝ apud epheſum oſtēdit̄: ⁊ nōnulli putāt duas mēorias eiuſdē iohis euan

a geliſtę eē. Sup q̄ re cū p ordinē ad papiā auditorē ei⁹ ventū fuerit diſſerem⁹. Quartodecimo igit̄ āno ſcđaȝ poſt neronē pſecutionē mouēte domiciano: in Pathmos inſulā relegat⁹ ſcripſit apocalypſim. Quā interp̄tant̄ Juſtin⁹ martyr ⁊ hyrene⁹. Interfecto aūt domiciano: ⁊ act' ei⁹ ob nimiā crudelitatem a ſenatu reſciſſis: ſub nerua p̄ncipe redijt epheſum: ibiq; vſq; ad Traianū p̄ncipē pſeuerās: totas aſię fundauit ⁊ rexit eccleſias. Confectuſq; ſenio: ſexageſimooctauo anno poſt paſſionē dñi mortu⁹: ⁊ iuxta eandē vrbē ſepultus eſt.

Argumentū in p̄mā canonicā beati Johannis.

Rationē verbi ⁊ ꝙ de⁹ ip̄e ſit charitas manifeſtat: ⁊ ſuſurrones fratꝝ nec deū ſcire: nec pios fieri poſſe eouſq; diſſertat: vt eſſe cōprobet homicidas: eo ꝙ odiū ſit interfectionis occaſio.

Incipit epl'a p̄ma beati Johannis apl'i.

ſ in p̄ncipio erat ꝟbū ⁊ ver. erat ⁊c̄.
ſ .i. ab initiali. i. a patre

b Quod fuit ab initio Capitulum I a

Ni. de ly.

Incipit epl'a p̄ma bt̄i Johis apl'i. Ca. I

a Quod fuit ab initio. Hic icipit tertia ps p̄ncipal' hui⁹ libri in q̄ ponūt̄ epl'e bt̄i Johis apl'i et euāgeliſte. ⁊ qꝛ ſm ordinē doctrine cōia debēt ſpālia p̄cedere. iō ponit̄ p̄mo epl'a ad īformandū homines gñalit̄. ſcđo ad informādū aliq̄s pſonas ſpālit̄ in principio epl'e ſcđe. P̄ns in duas ptes diuidit̄. ſ. in ꝓhemiū ⁊ tractatū q̄ icipit ibi: Et hec ānūciatio. In ꝓlogo tria fac̄: quia p̄mo reddit auditores attētos. ſecundo dociles ſiue doctoſ ibi: Et vita. tertio beniuoloſ. ibi: Qđ vidimus. Circa p̄mū ſciendum ꝙ difficultas materie reddere dȝ auditores attentos. nam ad capiēdū talia req̄rit̄ maior attentio. Int̄ illa ꝟbo q̄ ſpectant ad doctrinā catholicā maxīa difficl'tas ē circa emanationē filij a p̄re in diuinis. de q̄ tractat. j̈. v. ca. dicēs: Tres ſunt qui teſtioniuȝ dāt in celo: pr̄ ꝟbū ⁊ ſpūſſanctus. ſilr̄ maxima difficl'tas ē circa īcarnationez pſone filij a

aſſu.

A